

UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

Cu titlu de manuscris

C.Z.U.: 37.016.046:793.3 (043.2)

PERLSHTEIN TALIA

**CONDIȚII PSIHOPEDAGOGICE ȘI SOCIOCULTURALE ÎN
DEZVOLTAREA ANGAJAMENTULUI ȘI SATISFACȚIEI
PROFESIONALE A PROFESORILOR DE COREGRAFIE**

Specialitatea 531.01 – Teoria generală a educației

Autoreferat al tezei de doctor în științe pedagogice

CHIȘINĂU, 2016

Teza a fost elaborată în cadrul Departamentului Științe ale Educației al Universității de Stat din Moldova

Conducător științific:

GUȚU Zoia, doctor în pedagogie, conferențiar universitar.

Referenți oficiali:

1. COJOCARU-BOROZAN Maia – doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”;
2. BAZELI Laura, *Israel* – doctor în pedagogie, Ministerul Educației din Israel, Liceul Teoretic „Rambam” din Chișinău;

Membri ai Consiliului Științific Specializat:

1. DANDARA Otilia – *președinte*, doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar, Universitatea de Stat din Moldova;
2. ȘEVCIUC Maia – *secretar științific*, doctor în pedagogie, conferențiar universitar, Universitatea de Stat din Moldova;
3. ANDRIȚCHI Viorica, doctor habilitat în pedagogie, conferențiar universitar, Institutul de Științe ale Educației;
4. COJOCARU Vasile – doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”;
5. PANICO Vasile – doctor în pedagogie, conferențiar universitar, Universitatea de Stat din Tiraspol (cu sediul la Chișinău).

Susținerea va avea loc la 26 august 2016, ora 14.00, sala 28, bloc I, în ședința Consiliului Științific Specializat D 30.531.01 – 07 din cadrul Universității de Stat din Moldova, adresa: str. Al.Mateevici, 60, Chișinău, MD 2009, Republica Moldova.

Teza de doctor și autoreferatul pot fi consultate la Biblioteca Științifică a Universității de Stat din Moldova și pe pagina web a CNAA (www.cnaa.md).

Autoreferatul a fost expediat la 15 iulie 2016.

Secretar științific al Consiliului Științific Specializat,

doctor în pedagogie, conferențiar universitar

Șevciuc Maia

Conducător științific,

doctor în pedagogie, conferențiar universitar

Guțu Zoia

Autor

Perlshtein Talia

© Perlshtein Talia, 2016

REPERE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea și importanța temei Alegerea unei profesii didactice rezultă dintr-o dorință de autorealizare în domeniul profesional și dintr-un sentiment de vocație (D.Lortie). În pofida acestui fapt, alegerea unei astfel de profesii nu asigură continuitatea ei pe tot parcursul vieții. În multe țări vestice, inclusiv în Israel, cifra de abandon al unei profesii pedagogice în sistemele de educație formală a devenit o problemă stringentă în ziua de azi. Acest fenomen s-a conturat, printre altele, datorită declinului statutului profesorului în ochii publicului, remunerărilor scăzute și supraîncărcării la locul de muncă. Astfel, aproape jumătate din profesorii tineri renunță la profesia pedagogică după doar câțiva ani de lucru, cauza fiind dificultățile întâlnite în adaptarea la sistem (R.M. Ingersoll).

În domeniul predării artelor, profesorii sunt, de asemenea, impuși să facă față unor dificultăți sistematice cauzate de diminuarea statutului profesorului în structura ierarhică a acestor subiecți (S.Frugel, D.Barhana-Lurand, M.Levi-Keren, S.Barkai). Mai mult ca atât, profesorii de coregrafie se confruntă cu probleme în încercarea lor de a integra coregrafia ca disciplină în sistemul educațional general-religios din Israel, integrarea începând abia cu două decenii în urmă (S.Adler). Mai mult decât în alte discipline, acești profesori se confruntă cu probleme educaționale și ideologice pe care educația pentru arte le subliniază în contextul învățământului general-religios. Una dintre dilemele pe care aceștia le întâlnesc este acea tensiune existentă între exprimarea unei lumi intrinseci prin intermediul dansului și dorința de a susține virtuțile modestiei și ale castității. Acest lucru necesită atingerea unui echilibru dintre corp și suflet în spiritul Halacha, în special într-o formă de artă în care corpul uman este principalul instrument de expresie.

Deși în trecut profesia didactică era concepută drept o abilitate care poate fi obținută în cadrul unei instituții de formare, în ultimele decenii predarea este percepută ca o activitate ce necesită cunoștințe, calificare, abilități și experiență, care sunt obținute în mare parte la locul de muncă, după formarea inițială. Pentru ca un profesor debutant să devină profesor expert este nevoie de mulți ani de muncă asiduă în domeniu combinați cu stagii de formare profesională continuă adecvate (D.Kfir, S.Avdor, R.Reingold). Totuși, studiile au demonstrat că persistența angajaților la locul de muncă este determinată în mare parte de nivelul lor de angajament și satisfacție profesională în raport cu ocupația lor (R.Sagee, Y.Oplatka).

Din această perspectivă derivă necesitatea unei analize a factorilor ce influențează angajamentul și satisfacția profesională a profesorilor de dans și a aspectelor ce contribuie la acest angajament și satisfacție profesională. Astfel, încercăm a întreprinde un demers empiric direcționat spre cultivarea unui spirit altruist profesorilor din primele stadii ale carierei lor, întru depășirea dificultăților în predare, precum și pentru asigurarea perpetuității acestora în sistem.

Descrierea situației din domeniul de cercetare și identificare a problemelor de cercetare

Demersul de cercetare a angajamentului și satisfacției profesionale a cadrelor didactice constituie identificarea aspectelor implicării lor în activitatea în școli. Studiile au demonstrat că angajamentul și satisfacția profesională se atribuie profesiei pedagogice, organizației în care aceștia activează și elevilor, iar acei profesori cu un nivel înalt de angajament și satisfacție profesională posedă niște conexiuni strânse cu una sau mai multe

din aceste componente. Mai mult ca atât, nivelul de satisfacție la profesori este cel mai bun predictor al dorinței lor de a continua a profesa (R.M. Ingersoll, P.L. Choi, S.Y.F. Tang, Q.Gu, D.C. Lortie, Y.Oplatka, P.Reyes). Astfel, de o importanță deosebită este examinarea numeroaselor aspecte ce contribuie la angajamentul și satisfacția profesională la locul de muncă.

Motivația pentru alegerea unei profesii didactice este triplă: intrinsecă, extrinsecă și altruistă. S-a constatat că profesia didactică a fost studiată mai mult dintr-o perspectivă intrinsecă și altruistă în ceea ce privește motivația; or, persoanele care aleg o astfel de carieră sunt cele care simt o atracție față de copii și adolescenți, primesc satisfacție din predare și din posibilitatea de a promova membrii unei generații mai tinere (R.Arnon, P.Frenkel, I.Rubin, D.Lortie, K.Chan). Oplatka a conchis că există o mare concordanță între nevoile și înclinațiile unei persoane și profesia didactică, astfel crescând angajamentul și satisfacția profesională, iar studiile acestuia au o mare valoare pentru ulterioarele studii privind profesorii, în special profesorii de coregrafie, și implicațiile activității acestora.

În domeniul predării dansului putem constata o relație între aspectele profesionale și altruiste caracteristice instrucției prin dans și aspectele intrinseci și extrinseci caracteristice alegerii acestei profesii. Cercetătorii în domeniul predării coregrafiei, printre care P.Brinson, au identificat trei aspecte principale prin care profesorii pot promova dezvoltarea elevului: aspectul dezvoltării fizice; aspectul dezvoltării cunoștințelor teoretice; aspectul formării pre-profesionale (J.L. Hanna). Totuși, până la momentul de față nu a fost realizat niciun studiu care să cerceteze conexiunile dintre percepția contribuției coregrafiei ca disciplină la dezvoltarea elevului și angajamentul și satisfacția profesională a profesorilor de coregrafie.

Exanșionul de cercetare al investigației noastre îl constituie un grup de profesori ce aparțin comunității național-religioase din Israel, o comunitate caracterizată de o respectare a legilor Halacha, precum și de o deschidere spre valori moderne și liberale. Studiul racordat acestei comunități discută în mare parte aspectele sociale, politice, culturale și pedagogice care rezultă din atitudinea față de modernitate (T.Hermann, G.Be'ery, E.Heller, C.Cohen, Y.Leberl, H.Mozes, K.Neuman, N.Maslovaty, H.Gaziel). Însă, influența aspectelor pedagogice în cadrul învățământului general-religios al artelor, în mod special al coregrafiei, asupra angajamentului și a satisfacției profesionale a profesorilor de dans încă nu a fost cercetată și abordată.

Un alt demers de cercetare raportat la acest studiu se bazează pe examinarea modalităților de cultivare a confortului profesorilor debutanți din cadrul instituției. Studiile au demonstrat că aproape jumătate din profesori abandonează profesia după doar câțiva ani de lucru, invocând dificultățile întâlnite la acomodarea la un sistem solicitant care oferă suport doar parțial în depășirea dificultăților profesionale, personale și ecologice pe care le înfruntă un profesor novice. Luându-se în calcul acest fapt, au fost realizate diferite programe de susținere pe perioada primului an de lucru pentru profesori. În Israel cursurile de dezvoltare profesională organizate în primul an de activitate sunt divizate în ateliere pentru profesori din diverse discipline și ateliere cu destinație specială pentru profesorii de anumite discipline. Cercetarea a demonstrat că profesorii de discipline concrete au raportat o contribuție mult mai mare a acestor programe la dezvoltarea lor personală și profesională (R.Ariv Elyashiv, V.Zimmerman, R.M. Ingersoll, R.Sagee, H.Regev, A.Volansky). Totuși, contribuția programului existent de dezvoltare a profesori-

lor de coregrafie într-o față de dificultăți în predare și în consolidarea angajamentului și satisfacției profesionale nu a fost cercetată și studiată.

În procesul de susținere a profesorilor debutanți, consilierul atelierelor organizate folosește, de rând cu alte metode, metoda reflecției, care permite autoobservarea în cadrul procesului educațional ca modalitate de a înțelege și a pregăti acțiunile ulterioare în acest proces (L.Tembriotti, J.Dewey). Mai mult ca atât, studiile ce vizează dezvoltarea cadrelor didactice demonstrează că reflecția colaborativă, care poate avea loc în cadrul unor consilieri oferite de experți și într-un cadru ce antrenează mai mulți colegi îmbunătățește abilitățile analitice ale profesorilor (N.May, R.Reingold, G.Grissero, T.Levi, A.Leijen, K.Valtna, M.Pedaste). Însă, contribuția metodei reflecției colaborative ca parte a atelierelor inductive de dezvoltare profesională la consolidarea angajamentului și satisfacției profesionale în predare nu a fost deocamdată studiată.

Trebuie de constatat că nici în Republica Moldova problema angajamentului și satisfacției profesionale a cadrelor didactice, inclusiv a celor de coregrafie, nu a fost cercetată în mod holistic. Descrierea unor aspecte cu privire la motivația pentru carieră pedagogică o putem găsi în lucrările lui V.Ch. Cojocaru [16, 17], Vl.Guțu [31, 32], O.Dandara [20, 21, 22], V.Goraș-Postică [27, 28, 29], N.Silistraru [59], iar cu privire la motivația pentru cariera coregrafică – în lucrările Z.Guțu [33, 34], V.Acciu [1], E.Coroliovă [18].

Astfel, putem conchide că, în pofida existenței unei game largi de studii diverse ce vizează angajamentul și satisfacția profesională a profesorilor în Israel și în lume, semnificația predării coregrafiei, caracteristile comunității național-religioase din Israel și modalitățile de susținere și formare a profesorilor debutanți nu a fost realizat niciun studiu multidimensional referitor la percepția socială, culturală și pedagogică a profesorilor de coregrafie și conexiunile dintre aceasta și angajamentul și satisfacția profesională.

Problema cercetării constă în stabilirea și valorificarea condițiilor psihopedagogice și socioculturale de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesionale a profesorilor de coregrafie din Israel prin implementarea Modelului axat pe interconexiunea dimensiunilor socioculturale și educaționale, precum și principiul universalității și unicității fenomenului de angajament și satisfacție profesională, asigurând, astfel, dinamizarea disparității contradicțiilor dintre nivelul existent al angajamentului și satisfacției profesionale a profesorilor de coregrafie și nivelul așteptat.

Scopul cercetării rezidă în identificarea și valorificarea condițiilor psihopedagogice și socioculturale ale angajamentului și satisfacției profesionale a profesorilor de coregrafie din Israel.

Obiectivele cercetării:

1. Analiza abordărilor teoretice ale angajamentului și satisfacției profesionale a profesorilor de coregrafie.
2. Analiza aspectelor socioculturale și educaționale ca predictori ai angajamentului și satisfacției profesionale a profesorilor de coregrafie.
3. Identificarea condițiilor psihopedagogice și socioculturale de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesionale a profesorilor de coregrafie.
4. Elaborarea unui Model psihopedagogic și sociocultural de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesionale a cadrelor didactice de coregrafie.
5. Validarea experimentală a Modelului psihopedagogic și sociocultural de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesionale a cadrelor didactice de

coregrafie.

Noutatea și originalitatea cercetării rezidă în:

1. Identificarea și fundamentarea condițiilor socioculturale de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesionale a cadrelor didactice de coregrafie: particularitățile și caracteristicile comunității național-religioase; suportul agenților de socializare; motivația pentru alegerea profesiei; statutul profesiei pedagogice în societate.
2. Identificarea și valorificarea condițiilor psihopedagogice de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesionale a cadrelor didactice de coregrafie: instrumente pedagogice și metodologice de intervenție educațională, potențialul și statutul artei coregrafice, predictorii ai angajamentului și satisfacției profesionale.
3. Elaborarea unui Model psihopedagogic și sociocultural de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesionale a cadrelor didactice de coregrafie structurat pe două dimensiuni interconexe – socioculturală și educațională – și constituit dintr-un ansamblu de componente cu statut și funcții specifice în cadrul educațional.
4. Elaborarea unui demers metodologic de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesionale, axat pe trei elemente-cheie: atelierul specific de formare, reflecția colaborativă și consilierea profesională.

Problema soluționată constă în dinamizarea disparității contradicțiilor dintre nivelul existent al angajamentului și satisfacției profesionale a profesorilor de coregrafie și nivelul așteptat ca rezultat al implementării Modelului psihopedagogic și sociocultural, axat pe principiul universalității și unicității a fenomenului și realizat prin punerea în aplicare a unui atelier specific de formare; utilizarea reflecției colaborative; consilierea profesională și ghidarea continuă în cariera didactică.

Semnificația teoretică a cercetării:

1. Conceptualizarea dezvoltării angajamentului și satisfacției profesionale a cadrelor didactice de coregrafie:
 - ghidarea în carieră din triplă perspectivă: extrinsecă, intrinsecă și altruistă;
 - promovarea universalității și unicității;
 - valorificarea poliaspectuală a motivației pentru profesia de cadru didactic în coregrafie: aspectul artistic și estetic, aspectul cultural și social, aspectul educațional și personal;
 - realizarea conexiunii psihologice și educaționale dintre percepția cadrelor didactice a angajamentului și satisfacției profesionale și problemele de predare a coregrafiei în instituțiile de învățământ;
 - indentificarea condițiilor socioculturale și pedagogice ale angajamentului și satisfacției profesionale a cadrelor didactice de coregrafie.
2. Modelizarea teoretică a dezvoltării angajamentului și satisfacției profesionale a cadrelor didactice de coregrafie axată pe:
 - valorificarea dimensiunii socioculturale și educaționale;
 - valorificarea clusterelor motivațional, ecologic și cognitiv;
 - realizarea universalității și unicității fenomenului de angajament și satisfacție profesională.
3. Fundamentarea unui cadru metodologic de dezvoltare a angajamentului și

satisfacției profesionale a cadrelor didactice de coregrafie prin: punerea în aplicare a unui atelier specific de formare; prin utilizarea reflecției colaborative, a consilierii profesionale și a ghidării continue în carieră.

4. Definirea conceptului de predictor ai angajamentului și satisfacției profesionale: grupul motivațional, grupul ecologic, grupul cognitiv.

Valoarea aplicativă a lucrării:

- Amplificarea cunoștințelor și a perspectivelor factorilor de decizie în domeniul politicilor educaționale în învățământul general-religios, cea ce va contribui la reliefaarea importanței intergrării coregrafiei ca disciplină în planurile de învățământ ale școlii.
- Informarea profesorilor cu privire la diverse aspecte privind dezvoltarea angajamentului și satisfacției profesionale atât în instituții educaționale, cât și ca parte a studiilor avansate organizate de către Ministerul Educației.
- Adaptarea și ameliorarea programelor de formare pentru studenții cu profil pedagogic din instituțiile de învățământ superior în conformitate cu rezultatele cercetării estimând angajamentul și satisfacția profesională.
- Organizarea atelierelor inductive bazate pe Modelul psihopedagogic și sociocultural de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesionale a profesorilor de coregrafie, cu participarea profesorilor debutanți dintr-o singură disciplină, cu utilizarea metodei reflecției colaborative și a consilierii de către un consilier-expert în această disciplină.
- Efectuarea cercetărilor suplimentare întru examinarea posibilităților de aplicare a acestui model la alte discipline.
- Efectuarea cercetărilor suplimentare axate pe compararea percepțiilor profesorilor de dans secular cu ale eșantionului implicat în cercetarea curentă.

Metodologia cercetării științifice:

- metode teoretice: documentarea științifică, analiza comparativă, sinteza teoretică, analiza documentelor instituționale;
- metode praxiologice: experimentul pedagogic, instrumente de măsurare, elaborarea unui chestionar bazat pe material teoretic și interviuri, adaptarea acestuia la eșantionul de cercetare, interviuri, elaborarea unui model pentru un atelier de dezvoltare bazat pe date empirice;
- metode statistico-matematice de analiză a datelor;
- metode hermeneutice: interpretarea surselor teoretice, a rezultatelor experimentului de reflecție.

Etapale cercetării:

1. 2012-2013: formularea problemei investigației, documentarea științifică în domeniul angajamentului și satisfacției profesionale, determinarea direcțiilor de abordare teoretică, elaborarea chestionarului inițial.
2. 2013-2014: validarea datelor de către experți în domeniul cercetării și al educației în cadrul unui eșantion adițional, care nu a participat la studiul elaborat.
3. 2014: lucrul asupra datelor, analiza și sinteza datelor colectate. Formularea concluziilor și a recomandărilor.
4. În anul școlar 2014-2015 a fost realizat un plan de intervenții în limitele unui atelier introductiv pentru profesorii de dans într-un colegiu academic religios.

Participanții, 12 profesori novice din primul an de lucru au fost supuși formării inițiale în cadrul aceluiași colegiu. Atelierul a fost condus de către un consilier pedagogic cu experiență.

5. Confirmarea rezultatelor cercetării a implicat discuții și analize în cadrul Facultății de Psihologie și Științe ale Educației de la Universitatea de Stat din Moldova.

Implementarea rezultatelor științifice

Rezultatele cercetării au fost implementate la colegiul Orot Israel, în cadrul predării disciplinei Coregrafie, în cadrul stagiilor de formare a profesorilor de la această instituție de învățământ.

Tezele înaintate pentru susținere:

1. Angajamentul și satisfacția profesională a cadrelor didactice de coregrafie sunt determinate de condițiile:
 - *socioculturale*: caracteristicile comunității național-religioase; influența agenților de socializare; motivația intrinsecă, extrinsecă și altruistă; prestigiul profesiei de pedagog în societate;
 - *psihopedagogice*: particularitățile percepției angajamentului și satisfacției profesionale a cadrelor didactice, instrumente pedagogice de intervenție educațională, potențialul formativ al artei coregrafice.
2. Modelul psihopedagogic și sociocultural de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesionale a cadrelor didactice de coregrafie se structurează pe un ansamblu de componente conceptuale și metodologice corelate între ele:
 - 1)
 - cluster motivațional;
 - cluster ecologic;
 - cluster cognitiv.
 - 2) Predictorii ai angajamentului și satisfacției profesionale: corelarea demersului motivațional, ecologic și cognitiv.
 - 3) Predispoziții pentru angajament și satisfacție profesională:
 - condiții psihopedagogice;
 - condiții socioculturale.
 - 4) Demersul metodologic de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesionale:
 - ateliere specifice;
 - reflecție colaborativă;
 - consiliere profesională.
3. Eficiența dezvoltării angajamentului și satisfacției profesionale a profesorilor este condiționată și de valorificarea valențelor artistice și formative ale artei coregrafice: interconexiunea cadrului emoțional fizic și cognitiv; dezvoltarea abilităților kinestetice, spațiale, muzicale, artistice.

Aprobarea și validarea rezultatelor științifice

Rezultatele cercetării au fost validate în cadrul a două conferințe: la Conferința internațională a profesorilor „Changing Reality Through Education”, cu tema: „În căutarea păcii: între credință și arta dansului”, desfășurată în Israel pe data de 2-4 iulie 2013 și la Conferința internațională în probleme de Cultură și Politici Culturale, cu tema:

„Dansându-și identitatea: femei ortodoxe formând un nou traseu în educație”, ce a avut loc în Viena (Austria) pe data de 24-25 aprilie 2014. Aspecte semnificative ale cercetării au fost prezentate și în cadrul publicațiilor în diverse reviste de specialitate: *A Connection of Upper and Lower Spheres: Perceptions and Positions of Observant Dance Teachers towards the Teaching of the Art of Dance to Pupils in Religious-General Education*. In: *Dance Now*. No.26, 2014, p.80-91; *To Grow and Develop as a Human Being: Perceptions and Positions of Dance Teachers Towards the Contribution of Dance Education to Pupils as Part of the Formal Curriculum at School*. In: *Studia*, 2014, Vol.9, No.79, p.208-212; *Choosing the Teaching Profession Among Dance Students*. In: *Studia*, 2014, Vol.9, No.79, p.213-220; *The contribution of the Intervention Plan in an Induction Workshop for Observant Dance Teachers to Increasing the Levels of Professional Commitment and Satisfaction* In: *Studia* (2015); *Dancing their Identity: Observant Female Dance Teachers Shaping a New Path in Education* In: *Israel Affairs* (2015).

Cuvinte-cheie: dans, educație, profesor de coregrafie, religios, instruire, motivație, angajament și satisfacție profesională, predictor, reflecție colaborativă, program de intervenție, atelier inductiv, profesor debutant, condiții psihopedagogice, condiții socioculturale.

CONȚINUTUL TEZEI

În **Introducere** este elucidată actualitatea și importanța cercetării problemei enunțate în titlul tezei; este specificat nivelul de abordare a problemei în plan național și internațional, sunt formulate scopul și obiectivele investigației; este descrisă noutatea științifică, importanța teoretică și aplicativă a cercetării; sunt expuse principalele rezultate investigational; este prezentat sumarul compartimentelor tezei.

În **Capitolul 1, Abordări teoretice ale angajamentului și satisfacției profesionale: cadrul analitic**, sunt analizate definițiile date în literatura de specialitate termenului de angajament și satisfacție profesională, semnificația acestora în contextul profesiei didactice, în general, și a dansului, în particular. Studiile prezentate în acest capitol atestă importanța examinării angajamentului și satisfacției profesionale a angajaților; or, acești doi factori contribuie la creșterea gradului de implicare și persistență la locul de muncă, astfel influențând dezvoltarea lor profesională, autopercepția și bunăstarea [46; 55].

Domeniul de cercetare ce vizează angajamentul și satisfacția profesională s-a dezvoltat în ultimii ani din perspectiva dorinței de a reduce nivelul de abandonare a profesiei didactice [14; 15; 30; 43; 46; 53]. Cercetări în acest domeniu au fost făcute atât în Israel, cât și în alte țări de pe glob. Ele se focusează pe examinarea motivației alegerii profesiei didactice pe, conștientizarea faptului că alegerea unei profesii este un proces cu sens profund în viața unui adult, cu influențe psihologice, sociale, dar și economice [40; 46; 52].

Studiile au demonstrat că alegerea unei profesii didactice este ghidată din triplă perspectivă: *extrinsecă*, când vorbim despre o remunerare a profesiei; *intrinsecă* – vizând procesul de predare în sine cât și autorealizarea, și *altruistă* – considerându-se aspectul ideologic în predare, în special dorința de a oferi beneficii studentului [52]. S-a demonstrat că perspectiva extrinsecă influențează cel mai puțin alegerea unei profesii ce implică predarea, în timp ce perspectiva intrinsecă și cea altruistă au cea mai mare

pondere la luarea acestei decizii. De asemenea, s-a demonstrat că cu cât nevoile și înclinațiile unei persoane sunt mai aproape de profesia pedagogică, cu atât mai mult crește ASP. Mulți cercetători consideră că profesorii ar trebui să fie susținuți în tendința lor de autorealizare personală și profesională, dat fiind faptul că alegerea acestei profesii nu se sfârșește cu începerea serviciului și depinde foarte mult de sentimentul împlinirii personale și profesionale [4; 13; 43; 46, 48, 49].

Prezentul studiu se focusează pe examinarea angajamentului și satisfacției profesionale a profesorilor de coregrafie. Cercetătorii în domeniu, printre care și P.Brinson [7], au identificat șase elemente primordiale care ar contribui la dezvoltarea studenților de către profesor: aspectul artistico-estetic; aspectul cultural; aspectul sociopersonal; aspectul dezvoltării fizice; aspectul dezvoltării studiilor teoretice; aspectul pre-profesional. Această cercetare promovează ideea că originalitatea coregrafiei ca disciplină rezidă în dezvoltarea elevului din perspectiva celor trei dimensiuni: emoțională, fizică și cognitivă. Predarea coregrafiei oferă elevului posibilitatea de a-și concepe corpul ca mijloc de exprimare a ideilor în plan multidimensional [7; 35, 47, 49, 51].

Mai mult ca atât, teoria lui Gardner, conform căreia inteligența umană se compune dintr-o combinație de inteligențe consolidându-se reciproc, precum vase interconectate, evidențiază obligația educației de a descoperi virtuțile și abilitățile formabililor, îndeosebi de a dezvolta abilitățile lor lingvistice și matematice.

În **Capitolul 2, *Abordări metodologice ale dezvoltării și satisfacției profesionale a profesorilor de coregrafie***, sunt analizate condițiile socioculturale ce influențează angajamentul și satisfacția profesională a profesorilor, în special imaginea publică a profesiei de cadru didactic în zilele noastre. Există o diferență semnificativă între importanța profesiei didactice, statutul profesorului și atractivitatea acestei profesii pe piața muncii. Declinul statutului profesorului în ultimele decenii în țările vestice, incluzând Israelul, a început odată cu creșterea ponderii angajării femeilor în această profesie, care a fost însoțită de un volum de lucru debordant de o eroziune a salariilor și a condițiilor de muncă. Toate acestea conduc spre o descreștere a statutului profesorului, precum și a imaginii acestora despre sine, spre o eroziune a angajamentului profesional, fapt ce determină spre examinarea unor alternative ale opțiunilor profesionale, precum și retragere sau pensionare timpurie. Mai mult ca atât, apar dificultăți în recrutarea noilor profesori, apare fenomenul abandonului profesiei de către profesorii novice în primii cinci ani de lucru [6; 43].

În acest compartiment se face referință la condițiile socioculturale ce influențează angajamentul și satisfacția profesională a profesorilor de coregrafie, precum și la condițiile ce țin de segmentul din care ei fac parte – comunitatea național-religioasă din Israel. Această comunitate constituie o cincime din populația adultă din Israel și este caracterizată de o dorință de a se integra în societatea israeliană modernă, pe de o parte, și de păstrarea caracteristicilor culturale și religioase specifice ei, pe de altă parte. O consecință a intensificării influenței sociale și politice exercitate de acest segment de populație a fost apariția diverselor studii de cercetare ce vizează acest subiect, iar studiul de față este o parte a acestui trend în lumea academică din Israel, fiind focusat pe unele aspecte pedagogice.

Sistemul învățământului general-religios din Israel demonstrează o integrare parțială a acestei comunități în societatea israeliană atât din perspectivă organizațională, cât și ideologică. Învățământul general-religios este parte a sistemului educațional național

datorită faptului că în Israel religia nu este separată de stat; ci se desfășoară în școli separate printr-un curriculum parțial diferit de cel al școlilor generale. Această schemă educațională, bazată pe o combinație a studiilor religioase și a celor generale, a fost organizată întru a asigura integrarea modului de viață religios și a culturii moderne vestice, fără a se urmări scopul de a-l seculariza, pe de o parte, sau de a-l desprinde de modernitate, pe de altă parte [19].

Un alt aspect sociocultural ce derivă din cercetarea acestui segment de populație este atitudinea ei față de profesia didactică, în general, și față de profesori, în particular. Predarea într-o comunitate național-religioasă este percepută ca o profesie importantă și valoroasă; or, tradițional, în societatea evreiască profesorul este perceput drept un model și o sursă de autoritate și cunoștințe [44]. Totuși, odată cu integrarea acestei comunități în societatea israeliană, intervin norme caracteristice societății seculare, printre care creșterea atractivității profesiilor liberale în economie și descreșterea prestigiului profesiilor tradiționale [37].

Tot în acest capitol se examinează și statutul artelor, printre care și arta coregrafică, semnificația pedagogică a acestora pentru sistemul educațional în general și pentru învățământul general-religios în particular, cu scopul de a clarifica condițiile psihopedagogice ce influențează angajamentul și satisfacția profesională a profesorilor de coregrafie. Politica promovată în ultimele decenii de Ministerul Educației din Israel se bazează pe o percepție pozitivistă specifică Vestului, care duce spre stabilirea unei ierarhii, în care științele exacte sunt considerate de bază, pe când artele sunt marginalizate ca subiecte, în pofida importanței acestora în dezvoltarea cogniției la elevi [26; 47]. Această ierarhie este caracteristică atât pentru sistemul național de învățământ, cât și pentru învățământul general-religios, și influențează integrarea coregrafiei ca disciplină în școli.

Marginalizarea artelor în sistemul de învățământ național este doar o parte dintr-un complex de condiții care asigură în integrarea artelor în curriculumul învățământului general-religios. Percepțiile ideologice ce ghidează integrarea artelor în învățământul general-religios se bazează pe învățăturile lui HaRaAYaH Kook, unul din liderii Zionismului religios, care a activat în prima jumătate a secolului al XX-lea. Contrar percepției seculare, conform căreia o operă de artă este un instrument de exprimare a unui artist, rabinul Kook a încurajat studiul artelor și implicarea în artă cu respectarea regulilor Halacha ca mod de atingere a unui scop spiritual înalt. Abordarea inovatoare a rabinului întrunește viziunile altor cercetători, potrivit cărora spiritul uman ar fi super-ființă intelectuală, estetică și religioasă, atestând importanța conexiunilor spirituale cu existența calitativă a omului. Putem observa în aceste percepții ideea, conform căreia artele sunt un instrument de realizare a potențialului uman, dat fiind faptul că artele posedă acea putere ce transcende omul în realități nonfizice, atribuindu-li-se o semnificație existențială.

Totuși, dansul ca artă este unic în provocările educaționale pe care le generează învățământul general-religios datorită problemei castității, care cere o sensibilitate un echilibru între corp și suflet în limitele Torei, conceput ca artă al cărei instrument de exprimare este corpul uman. Profesorii de coregrafie sunt puși în situația să revizuiască constant limitele activității artistice în spiritul Halacha, din perspectiva fricii de a accentua aspectul extern al creației. În lucrul lor pedagogic acești profesori se confruntă cu dilemele ce apar în acest domeniu, cum sunt modalitățile de exprimare a unei lumi interioare prin mișcare cu păstrarea castității [47, 51].

Ca rezultat al examinării condițiilor psihopedagogice și socioculturale ce influențează angajamentul și satisfacția profesională a segmentului implicat în cercetarea dată, și într-o încercare de a aborda fenomenul abandonului profesorilor novice din sistem, în ultima parte a acestui capitol sunt scoase în vileag dificultățile întâlnite de profesorii novice, cât și modalitățile de integrare și consolidare a acestora în sistemul de învățământ. Vonk [65] consideră că profesorii novice se confruntă cu dificultăți în dimensiunea profesională, adică racordate la cunoștințele teoretice și deprinderile practice formate de disciplina pe care o predau, în dimensiunea personală, privitor la autoperceperea ca profesor în raport cu evenimentele ce au loc în sala de studiu și în afara ei și în dimensiunea ecologică. Altfel spus, este vorba despre adaptarea la medul organizațional, social și sistemic al școlii în sistemul educațional în general. Dificultățile întâlnite de către profesori în raport cu aceste dimensiuni, cu realitățile instituției, provoacă sentimentul de frustrare și nemulțumirea care și pot fi cauza abandonului profesiei [48, 56, 66].

Conștientizarea dificultăților întâlnite de către profesorii debutanți și dorința de a facilita procesul de socializare în profesie au condus spre dezvoltarea programelor de susținere a profesorilor pe perioada primului an de lucru. În Israel, suportul profesorilor novice se realizează prin intermediul tutoriatului personal și al unui atelier inductiv, care este o precondiție pentru obținerea unei licențe în predare [25, 50, 61].

Importanța atelierului inductiv în dezvoltarea bunăstării profesorilor novici, conform studiilor prezentate în acest capitol, rezidă în faptul că acesta este o continuare firească a procesului de formare inițială a profesorilor. Atelierele inductive, care, de obicei, au loc în Alma Mater a profesorilor novici se divizează în ateliere mixte pentru profesori din diferite discipline și ateliere specifice pentru profesorii dintr-o anumită disciplină. Un studiu ce a comparat pozițiile participanților la atelierele mixte cu cele ale participanților la ateliere specifice a elucidat faptul că profesorii din atelierele specifice au atestat o contribuție mai mare a atelierelor la formarea acestora, la consolidarea încrederii și a abilităților pedagogice [5, 50]. Ca rezultat al capacității mai mari a atelierelor specifice de a se integra în sistemul educațional, cercetătorii au conchis că acestea ar trebui să se focalizeze pe aspectele practice ale disciplinei [5].

O metodă primară folosită de către consilierul atelierelor inductive în procesul de susținere și cultivare a profesorilor debutanți a fost reflecția. Reflecția este un act de gândire deliberată a unei persoane în raport cu propria persoană, intenționată spre îmbunătățirea și promovarea propriilor acțiuni în viitor. O abilitate reflexivă este considerată vitală pentru dezvoltarea profesională și pedagogică. Prin intermediul acesteia, profesorul realizează o autoobservare a situației educaționale și a momentelor care l-au făcut să simtă anumite nemulțumiri în domeniu [24, 62].

Schön [57] identifică două tipuri de reflecție: in-action, care este specifică profesorului-expert, care examinează și descifrează situații de predare ce apar în sala de clasă și ia decizii întru rezolvarea acestor probleme în timp real, și chiar încearcă alte soluții când acestea eșuează, și reflecție on-action, o activitate cognitivă care are loc după experiența de predare în sala de clasă, necesitând o observare atentă a propriilor acțiuni, a gândirii întru examinarea potențialelor posibilități de înfruntare și rezolvare a problemelor.

Cercetarea a arătat că practica de reflecție în atelierele inductive demonstrează participanților că depășirea dificultăților de adaptare la sistemul educațional sunt comune noilor profesori. Mai mult ca atât, un proces reflexiv în comunitate cu colegii, numit și

reflecție colaborativă, sporește abilitățile autoanalitice [50].

Practica reflecției colaborative este o parte inseparabilă a ideii privind cercul de cunoștințe profesionale, promovate de specialistul în educație Paulo Freire. Etapele învățării din această perspectivă sunt: 1. Etapa producerii cunoștințelor, care include probleme din domeniul educațional; 2. Etapa conștientizării faptului că cunoștințele sunt formate printr-un dialog critic în grup. Conform ideilor lui Freire, metoda dialogului în formarea profesorilor îi învață să acționeze într-o modalitate comunicativă și democratică [45]. Studiile lui May și ale colegilor săi [45] prezintă un model de program interventiv ca parte a unui studiu pentru pedagogi în educație specială organizat pe cele două etape de învățare. Obiectivul cercetătorilor în elaborarea acestui program a fost „extinderea gradului de conștientizare a participanților conform cunoștințelor lor profesionale, astfel îmbunătățind procesul în sine. Aceasta semnifică aplicarea teoriilor lui Freire referitoare la abilitățile profesorilor de a crea cunoștințe practice și teoretice în „cercurile de cunoștințe” prin intermediul dialogului, în cadrul unui proces reflexiv colaborativ după orele de lucru” [45, p.42]. Din perspectiva schimbărilor care au avut loc în abordarea participanților la atelier, în concluziile studiilor acești cercetători propun folosirea modelului elaborat în cadrul atelierelor, cu un accent pe un grup țință format din profesori novici [45, p.54].

Analiza condițiilor psihopedagogice și socioculturale ce influențează angajamentul și satisfacția profesională a profesorilor de coregrafie, în particular, precum și necesitatea asigurării bunăstării cadrelor didactice de coregrafie în cadrul sistemului educațional, în general, determină necesitatea abordării unui Model psihopedagogic și socio-educațional de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesionale axat pe o examinare a conexiunii dintre percepțiile acestor profesori în materie de predare și angajamentul și satisfacția lor profesională, dar și pe valorificarea demersului socio-cultural și educațional, valorificarea clusterului motivațional, ecologic și cognitiv, realizarea universalității și unicității fenomenului de angajament și satisfacție profesională, pe implementarea unui cadru metodologic specific artei coregrafice [14, 30, 54, 63].

În **Capitolul 3, *Validarea experimentală a Modelului psihopedagogic și socio-cultural de dezvoltare a angajamentului și a satisfacției profesionale a profesorilor de coregrafie***, se realizează diagnosticarea nivelului angajamentului și satisfacției profesionale a profesorilor de coregrafie, se proiectează și se validează experimental un Model psihopedagogic de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesionale a profesoriilor. Prima parte a capitolului prezintă procedura utilizată pentru elaborarea instrumentarului de cercetare folosit în examinarea percepțiilor în aspecte ce țin de predare, întru identificarea precondițiilor angajamentului și satisfacției profesionale. Subiecților examinați le-a fost prezentată o scară Likert de 6 puncte. Astfel, de exemplu, variabilele angajamentului profesional au fost măsurate prin cinci afirmații. Subiecții investigați au trebuit să prezine acordul sau dezacordul față de anumite afirmații cu privire la gradul de conexiune a profesorilor cu locul de muncă, precum și la gradul intenției de a continua activitatea didactică, după cum urmează: de la 1 (deloc) la 6 (grad înalt). Câteva exemple de afirmații utilizate ar fi: „Dacă aș fi pus în situația de a decide, din nou, să fiu profesor de coregrafie, aș lua aceeași decizie”; „Mă văd în calitate de profesor de coregrafie și peste 5 ani”. Analiza chestionarelor au indicat o fiabilitate înaltă a respondenților și a servit pentru definirea operațională a problemei de cercetare.

Capitolul continuă apoi cu o analiză a conexiunilor dintre aspectele cercetate și angajamentul și satisfacția profesională a participanților la studiu. Rezultatele au fost prezentate în trei clustere: 1. *Clusterul motivațional* – referindu-se la percepțiile profesorilor cu privire la aspectele ce influențează atașamentul acestora față de profesia didactică. 2. *Clusterul ecologic* – cu privire la atitudinile profesorilor față de mediul în care ei activează; 3. *Clusterul cognitiv* – se referă la percepțiile profesorilor cu privire la semnificația dansului în spiritul Halacha și contribuția dansului la dezvoltarea elevilor.

Clusterul motivațional – a fost demonstrat faptul că motivația intrinsecă, care este o motivație universală la selectarea unei profesii didactice, este compusă din două aspecte complementare: una, cu referire la sine, intrinsecă – înspre interior, legată de o bucurie de a lucra ca profesor de coregrafie; intrinsecă – educațională, cu referință la mediul în care activează profesorii, precum și la dorința profesorilor de coregrafie de a integra dansul ca un instrument artistic-religios într-un sistem de învățământ în concordanță cu perspectivele lor religioase.

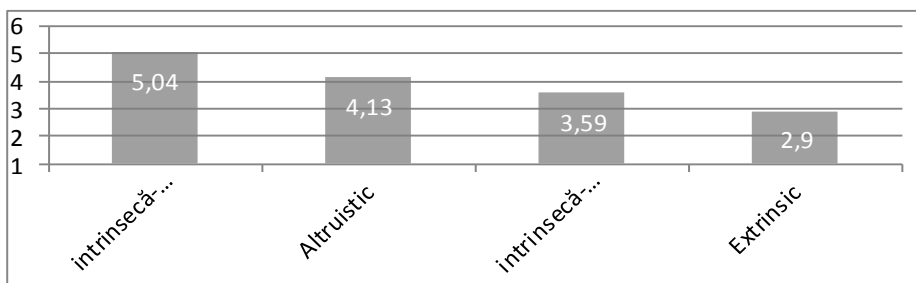

Fig.1. Medie de percepere a diversilor factori motivaționali în alegerea profesiei de profesor de coregrafie

De asemenea, putem menționa faptul că corelațiile dintre angajamentul și satisfacția profesională și aspectul intrinsec – înspre sine sunt mari, pe când corelațiile cu aspectul intrinsec – educațional sunt de rezonanță medie.

O altă constatare în cadrul acestui cluster este incluziunea autorităților religioase în rândul agenților din grupul primar, care, de obicei, include doar prieteni și membri de familie, fiind asociată cu lumea socioemoțională a profesorilor. Se poate presupune că aceste femei ar dori să primească o legitimare din partea Rabinului a conexiunii dintre tradiție și modernitate în viațile lor [19].

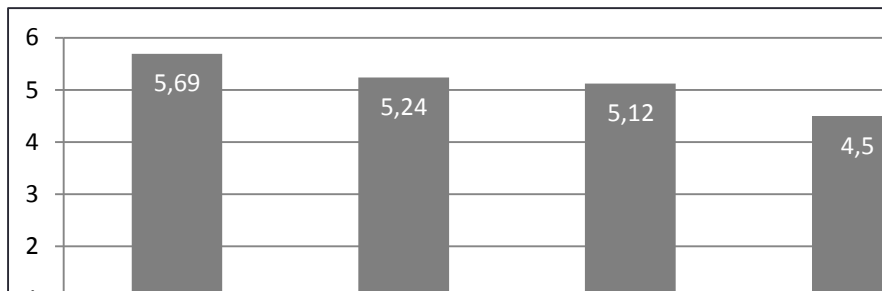

Fig.2. Medie de percepere a susținerii din partea agenților de socializare

Clusterul ecologic – în cadrul studiului a fost descoperit aspectul relațiilor dintre profesor și predarea coregrafiei, care are o fațetă dublă: primul aspect – profesor ce predă coregrafia, pentru a se autorealiza prin disciplina predată; iar celălalt aspect, unic pentru acest segment – profesor care predă coregrafia în spiritul Halacha, făcându-se referire la dificultățile întâlnite de către acești profesori, la dilemele cu care se confruntă în predarea coregrafiei în spiritul păstrării valorilor religioase. Acest lucru rezultă din faptul că ei sunt pionieri în ceea ce privește predarea coregrafiei în învățământul general-religios și doar conturează modalitățile de predare a acestei discipline [2].

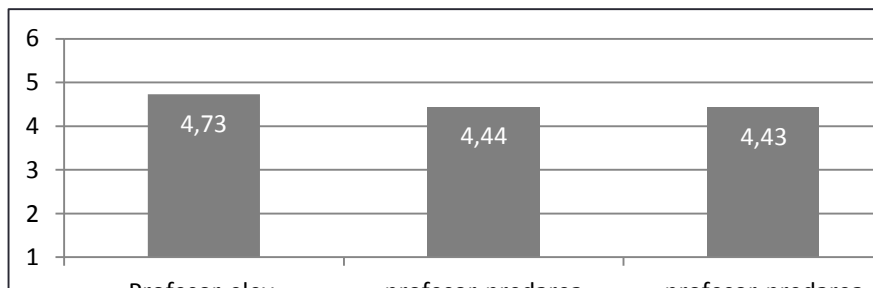

Fig.3. Media de percepere a interrelațiilor în predare

S-a constatat că corelațiile dintre angajamentul și satisfacția profesională și aspectul profesor-predarea coregrafiei sunt înalte, pe când corelațiile cu aspectul profesor-predarea coregrafiei în spiritul Halacha sunt de rezonanță medie.

Clusterul cognitiv – în cadrul studiului a fost descoperit aspectul contribuției la educația artistică, având o fațetă dublă: una este contribuția la educația artistico-estetică și se referă la dezvoltarea expresiei și creativității personale la elev; iar alta este contribuția la educația artistico-religioasă, cu referire la percepțiile conform cărora talentul elevilor ar trebui cultivat prin intermediul artelor ca modalitate de educație religioasă [2].

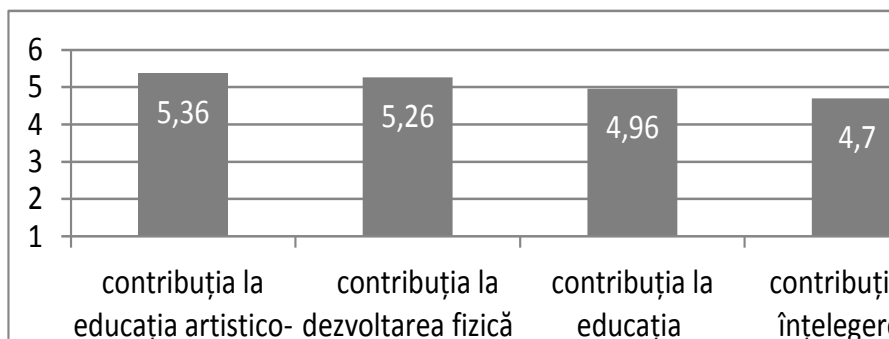

Fig.4. Media de percepere a contribuției orelor de coregrafie pentru studenți

A fost constatat faptul că corelația dintre satisfacția profesională și aspectul contribuția la educația artistico-religioasă este de rezonanță medie, pe când corelația cu aspectul contribuția la educația artistico-estetică este de rezonanță medie spre slabă. Corelațiile cu angajamentul profesional, însă, s-au dovedit a fi pentru ambele aspecte de rezonanță medie spre slabă.

În concluzie, au fost stabilite aspecte unice ce reflectă identitatea profesional-religioasă a populației de cercetare. De asemenea, s-a demonstrat că corelațiile dintre angajament și satisfacția profesională și aspectele referitoare la identitatea profesional-religioasă (motivația intrinsec-educățională în alegerea profesiei didactice și predarea dansului în spiritul Halacha) au fost de valoare mai mică decât aspectele paralele în cercetarea referitoare la identitatea profesională (motivația intrinsecă pentru alegerea profesiei pedagogice și relațiile dintre profesor și predarea dansului). Putem presupune că conexiunile profesorului cu disciplina pe care o predă reprezintă acel factor ce determină ASP lor profesională. Totuși, satisfacția profesională și aspectul ce vizează identitatea profesională religioasă (contribuția orelor de dans la educația artistică-religioasă) se află într-o mai strânsă corelație decât aspectele paralele ce vizează identitatea profesională (contribuția la educația estetică-artistică). Astfel, putem constata că sensul vocațional al profesorilor de a cultiva valorile religioase ale elevilor prin intermediul dansului consolidează satisfacția lor profesională.

Un alt aspect al acestei cercetări examinat vizează predictorii angajamentului și satisfacției profesionale în rândul profesorilor de coregrafie promotori ai valorilor religioase. Analiza regresiei multiple a constatat predictorii care pot fi clasificați în trei grupuri:

- 1) predictorii ai angajamentului și satisfacției profesionale;
- 2) predictorii ai angajamentului;
- 3) predictorii ai satisfacției.

Această constatare este în concordanță cu studiile anterioare, care au găsit o distincție între predictorii de angajament și cei de satisfacție.

1. *Predictorii ai angajamentului și satisfacției profesionale:*

- Motivația intrinsecă – înspre sine; relații dintre profesor și predarea coregrafiei; sentimentul de capacitate în predare. Acești trei predictorii se referă la percepțiile profesorului de predare ca domeniu profesional ce favorizează o creștere personală continuă și o dezvoltare a disciplinei predate de el. Această constatare este în concordanță cu studiile anterioare, care indică că sentimentul de autorealizare și succesul la locul de muncă contribuie la angajamentul și satisfacția profesională a profesorilor [40; 53].
- Aspecte de susținere a agenților de socializare – atestă importanța susținerii în alegerea profesiei didactice, constatare ce este în concordanță cu studiile anterioare [40].

2. *Predictorii ai angajamentului:*

- Relațiile dintre profesor și student. Aceasta constatare concordă cu alte studii, care au stabilit că un dialog reușit cu elevii este important pentru mulți profesori, deoarece îi face să simtă că munca lor grea este apreciată și, prin urmare, este important pentru sentimentul lor de realizare și de angajament [30; 46].
- Contribuția orelor de coregrafie la dezvoltarea personală și socială. Putem presupune că acest aspect vizează angajamentul în rândul profesorilor, deoarece aceștia se identifică cu percepțiile învățământului general-religios, sistemul educațional în care ei activează, care vede instruirea disciplinei ca un mijloc de a conferi valori personale, sociale și religioase, nu mai puțin decât de cunoaștere [19].
- Sentiment de claritate cu privire la așteptările din partea superiorilor. Această constatare concordă cu studii care au stabilit că sprijinul instituțional al unei

persoane cu privire la aspectul profesional este un factor ce contribuie semnificativ la menținerea angajamentului său a activității de predare [23].

3. *Predictori ai satisfacției:*

Motivația altruistă pentru alegerea profesiei didactice și contribuția orelor de coregrafie la educația artistică și religioasă. Aceste două elemente se referă la sentimentul de vocație și fac conexiune cu o valoare morală și cu aspectul altruistic al predării. Această constatare concordă cu concluziile studiilor anterioare, care au constatat că obiectivele educaționale și valorile morale ale cadrelor didactice îi motivează în activitatea lor și sunt strâns legate de satisfacție pentru valoarea muncii realizate de ei [15]. Mai mult ca atât, importanța educației religioase ca factor ce determină satisfacția pentru activitatea de predare în rândul acestor profesori este conformă ideologiei învățământului general-religios, potrivit căruia educația în spiritul valorilor religioase este o parte inseparabilă a scopurilor educaționale ale profesorilor [2; 44].

Factorul informal de integrare a dansului. Acest aspect, referitor la relația cu părinții elevului are o conexiune negativă cu satisfacția. Constatarea o identificăm în studii în care s-a menționat că interrelațiile cu mediul pot avea o influență pozitivă sau negativă asupra satisfacției profesionale a cadrelor didactice [30].

Mai mult ca atât, rezultatele cercetării noastre au demonstrat că corelațiile statistice ale clusterului ecologic sunt la nivelul cel mai înalt, în special relațiile dintre profesori și disciplina lor – arta coregrafică, fiind predictorii cei mai puternici atât pentru angajament, cât și pentru satisfacție. Rezultatele pot fi explicate prin faptul că relația temeinică a cadrului didactic cu disciplina pe care o predă, relaționată cu selectarea unică a unui domeniu mai puțin cunoscut și mai inovator în educația religioasă, este acel determinant al angajamentului și satisfacției profesionale. Cuvintele persoanei A, care exprimă semnificația dansului în viața acesteia, sunt un indice al acestei conexiuni semnificative: „Lumea dansului și abilitatea de a mă exprima prin dans m-a captivat. Sunt cu mult mai emoționată de limbajul mișcărilor. Câteodată sunt impresionată de faptul că din locurile ascunse ale sufletului pot izvorî atât de multe mișcări; ele mă pot organiza, mă pot ilumina. Acestea au o profunzime diferită de limbajul verbal. Simt că creația mă înalță, îmi extinde limitele, îmi permite să mă cunosc mai bine și astfel devine o necesitate existențială adevărată.”

Deschiderea publicului național-religios spre modernitate, care a și condus spre deschiderea departamentului de coregrafie la un colegiu academic religios, a permis acestor femei să studieze disciplina care le este mai aproape de suflet și să obțină experiența necesară întru continuarea unei activități didactice în acest domeniu. În rezultat, absolvenții acestui departament lucrează ca profesori de coregrafie în instituțiile de învățământ general-religios, au legitimitate continuă să dezvolte arta dansului pe tot parcursul carierei lor, ceea ce nu a fost posibil cu 15 ani în urmă. Această revoluție culturală oferă respectivilor profesori nu doar o ocupație, dar și posibilitatea de auto-realizare artistică.

În baza reperelor conceptuale cu privire la angajamentul și satisfacția profesională a cadrelor didactice de coregrafie, la condițiile psihopedagogice și socioculturale, dar și în baza rezultatelor diagnosticării nivelului de angajament și satisfacție profesională a respectivelor cadre didactice, obținute în cadrul clusterelor motivațional, ecologic și cognitiv, a fost conceput Modelul psihopedagogic și sociocultural de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesionale a cadrelor

didactice de coregrafie. Modelul este constituit dintr-un ansamblu de componente interconexe cu statut și funcții specifice privind asigurarea dezvoltării angajamentului și satisfacției profesionale a cadrelor didactice de coregrafie.

Componentele constituente și Modelul psihopedagogic și sociocultural sunt prezentate în următoarele figuri:

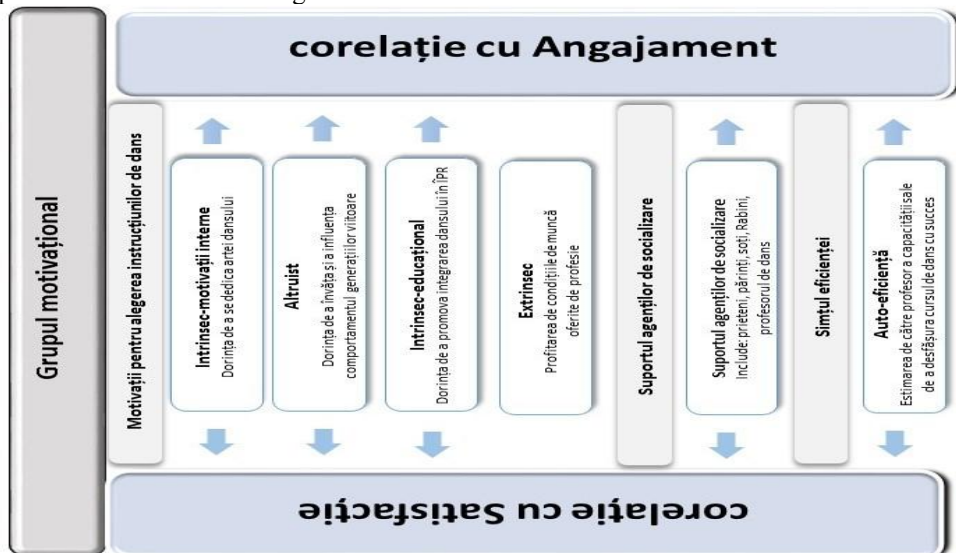

Fig.5. Componenta 1. Corelații între percepțiile și pozițiile participanților și angajamentul și satisfacția lor în aspectele analizate în clusterul motivațional

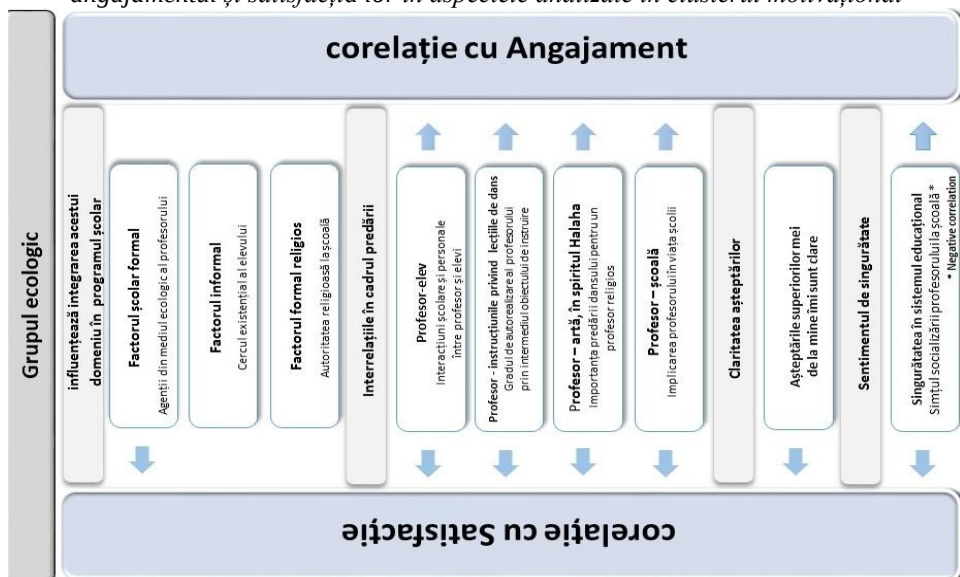

Fig.6. Componenta 2. Corelații între percepțiile și pozițiile participanților și angajamentul și satisfacția lor în aspectele analizate în clusterul ecologic

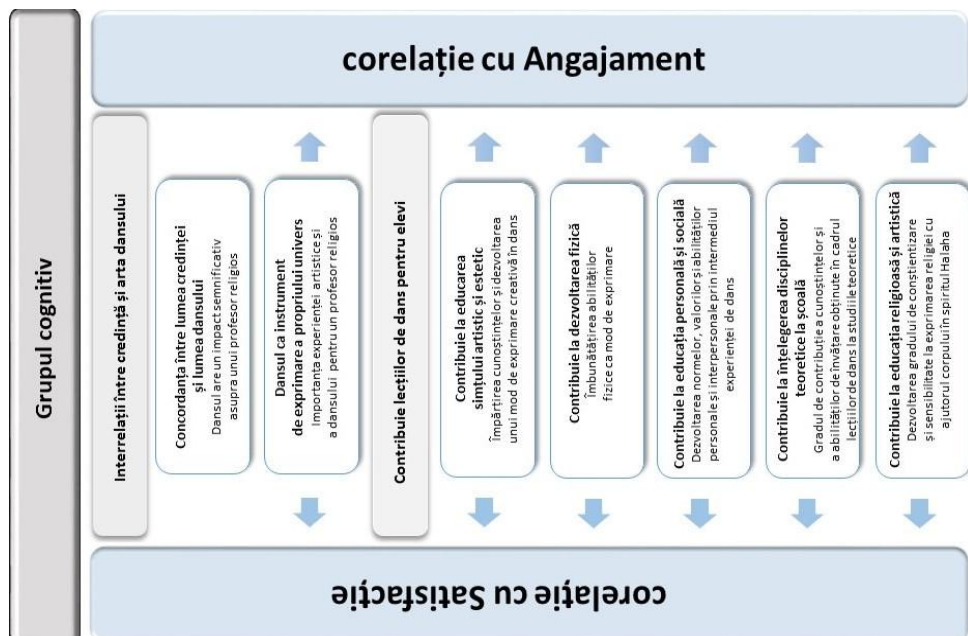

Fig.7. Componenta 3. Corelații între percepțiile și pozițiile participanților și angajamentul și satisfacția lor în aspectele analizate în clusterul cognitiv

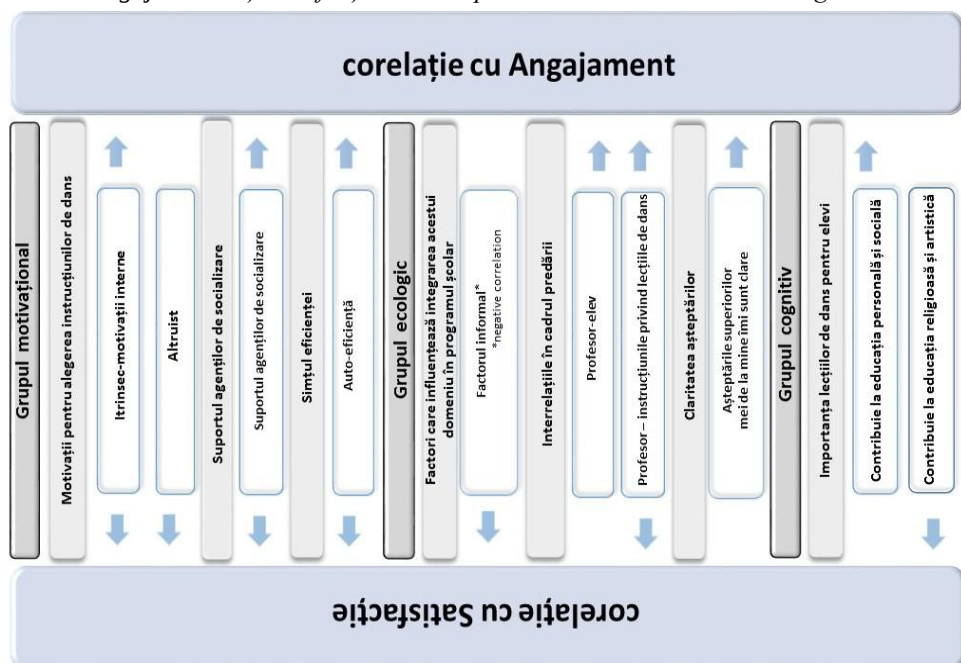

Fig.8. Componenta 4. Predictorii ai angajamentului și satisfacției profesionale

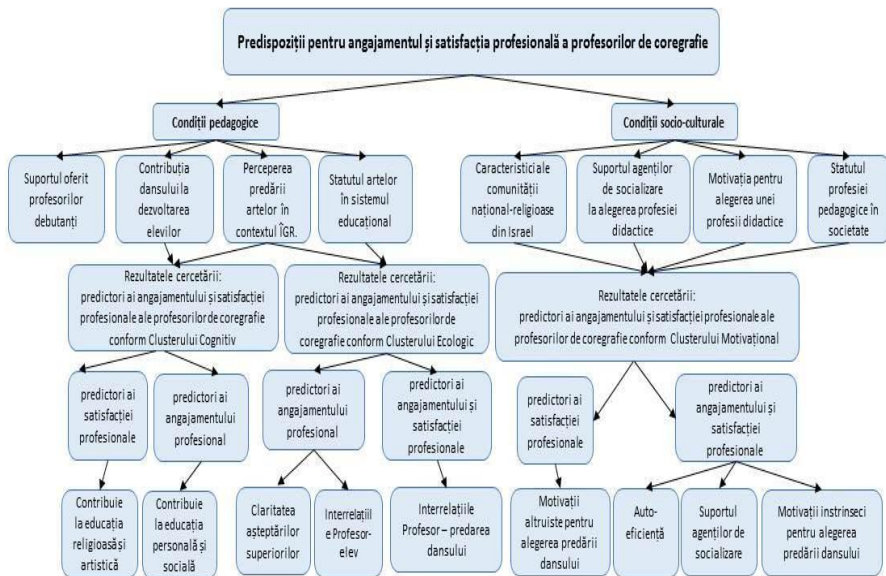

Fig.9. Componenta 5. *Demersul psihopedagogic și sociocultural privind predispozițiile pentru angajamentul și satisfacția profesională a profesorilor de coregrafie*

După ce au fost identificate condițiile pentru angajamentul și satisfacția profesională a participanților la cercetare, a fost constatată o legătură semnificativă între constatările predictive ale unui program de intervenție pentru profesorii novici ca parte a unui atelier inductiv. Obiectivul acestui program a fost susținerea procesului de socializare a profesorilor novici, în special susținerea lor în depășirea dificultăților întâlnite în primul an de activitate, precum și consolidarea angajamentului și satisfacției profesionale. Am stabilit acest obiectiv ca proiector al studiilor anterioare în care s-a constatat că dificultățile întâlnite de către profesori în primele lor experiențe profesionale diminuează angajamentul și satisfacția lor profesională [56, 64, 66].

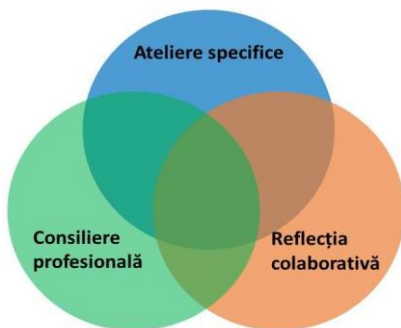

Fig.10. Componenta 6. *Demersul metodologic de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesionale a profesorilor de coregrafie*

Originalitatea programului de intervenție, întocmit special pentru atelierul inductiv, rezidă în elaborarea demersului operațional de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesionale a profesorilor de coregrafie ce combină trei abordări pedagogice pe bază empirică: 1) *atelierul specific* – pentru profesorii dintr-o singură disciplină; utilizarea; 2) *reflecția colaborativă* ca metodă de confruntare a dificultăților în activitatea didactică; 3) *consilierea profesională* – oferită de un expert atât în pedagogie, cât și în disciplina specifică [57; 58; 61].

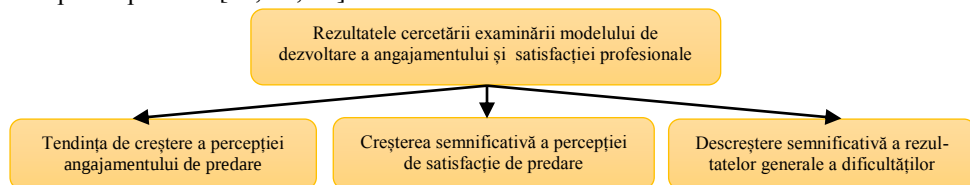

Fig.11. Componenta 7. *Demersul operațional de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesionale a profesorilor de coregrafie*

Așadar, Modelul psihopedagogic și sociocultural generalizator de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesionale a cadrelor didactice de coregrafie reprezintă un construct teoretic și metodologic, constituit din șapte componente interconexe, care se prezintă grafic astfel (Figura 12).

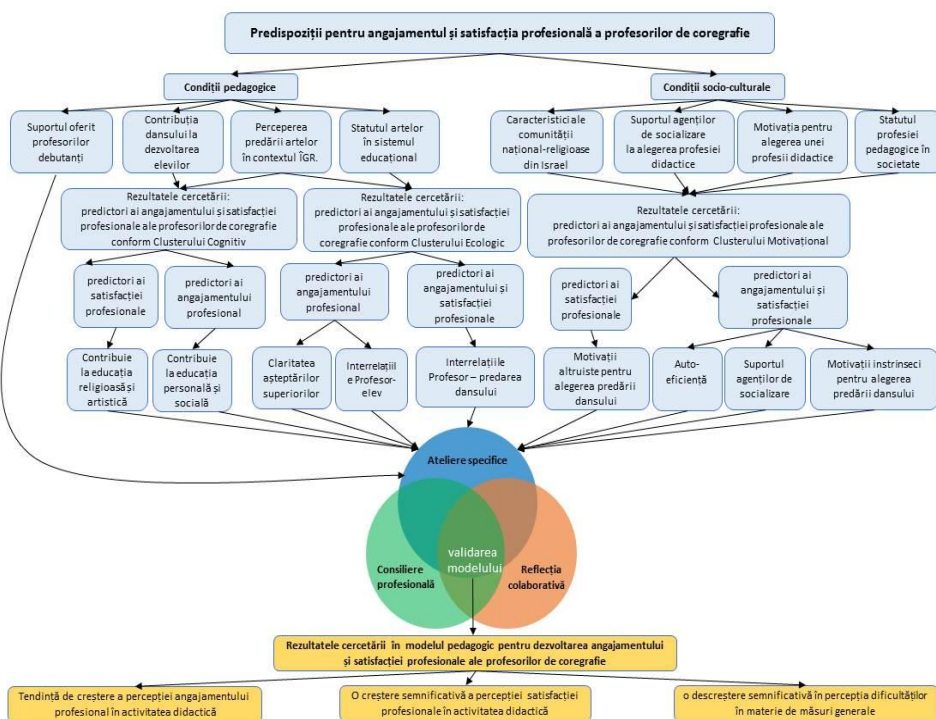

Fig.12. Modelul psihopedagogic și sociocultural de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesionale a profesorilor de coregrafie

Acest Model a fost validat experimental prin realizarea dimensiunii metodologice axate pe combinarea a trei abordări: *atelierul specific, consilierea profesională și reflecția colaborativă* ca predispoziții pentru realizarea acestei metodologii au servit condiții psihopedagogice și cele socioculturale. Experimentul pedagogic a fost gestionat de noi, dar și de consilieri antrenați în acest proces.

Rezultatele cantitative și calitative ale cercetării consolidează modalitatea realizării metodologiei. Consilierul atelierului și colegii participanți au fost percepuți de către participanți drept cei mai importanți agenți de susținere chiar de la început, percepție care nu a suferit nicio schimbare pe parcursul întregului an. Acest lucru validează importanța atelierului, care și realizează scopul de a satisface nevoile ce apar în domeniu și de a oferi asistență și susținere participanților [5; 61].

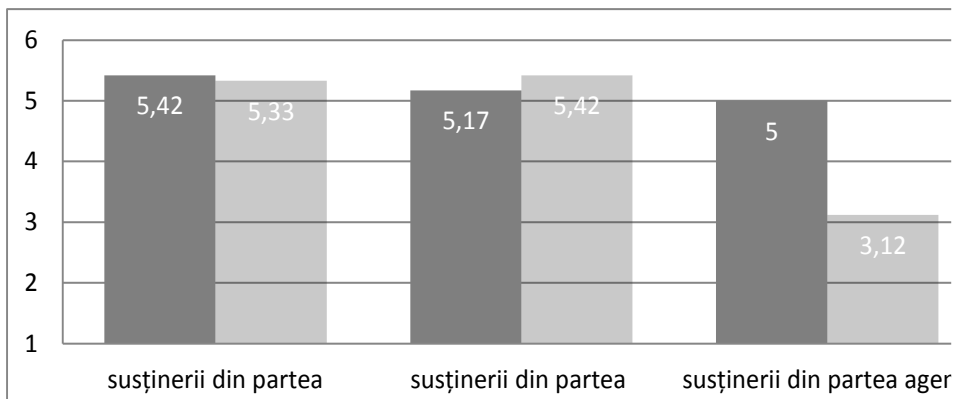

Fig.13. Media de percepție a susținerii din partea diferiților agenți („înainte” și „după”)

Profesorii au făcut referință la consilierul atelierului, la colegii participanți și în cadrul întrebărilor de tip deschis.

Percepția susținerii din partea consilierului în cadrul atelierului:

„Consilierea Dumneavoastră a fost foarte importantă pentru mine. Am simțit că erai prezent și implicat, dar ați reușit să nu interveniți în soluționarea pe cont propriu a problemelor ce au apărut”/„Pentru fiecare din fete ați găsit punctele forte și le-ați accentuat, de asemenea ați accentuat acele elemente ce trebuiau îmbunătățite, precum și pe cele pe care le-ați cultivat Dvs. cu atâta atenție și încredere”/„Instruirea profesională și sfaturile pe care ni le-a oferit consilierul atelierului din propria experiență m-a făcut să înțeleg că toți suntem oameni și că toți întâlnim dificultăți, chiar și fiind un profesor de performanță – a avut sentimente de succes dar și dezamăgire. Acest lucru mi-a dat forțe noi.”

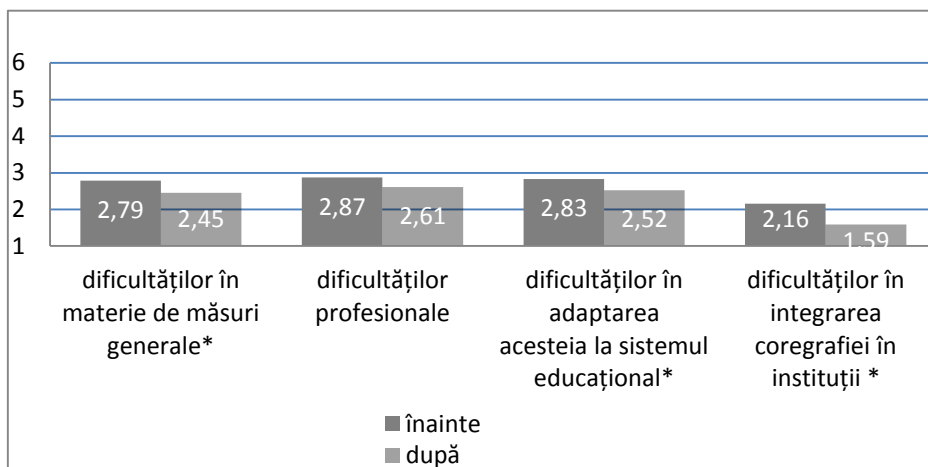
Percepția susținerii din partea colegilor participanți la atelier: „Conversația dintre noi mi-a deschis o perspectivă nouă asupra situației și sfaturile fetelor mi-au oferit diferite modalități de depășire a dificultăților. Dialogul îți oferă mai multe direcții de gândire. A fost foarte bine pentru mine să ascult problemele cu care se confruntă colegile mele și despre căile pe care le-au ales acestea în depășirea dificultăților în activitate. Când ești singur în activitatea ta, ai tendința de a considera că ești cel mai rău profesor și că ai

doar probleme, dar când există un dialog în grup, deodată ai cu ce face comparație, poți vedea realitatea în limite mai largi, și nu privat sau individual”.

Rezultatele calitative ale experimentului denotă că participanții au primit susținere semnificativă din partea consilierului atelierului, dat fiind faptul că acesta era un expert cu o experiență bogată în disciplină și în pedagogie, precum și de la colegii participanți care au fost parteneri la procesul reflexiv. Fiecare din participanți influențat analiza cazului și, la rândul lor, au fost influențați de acesta; or, problemele discutate erau relevante pentru ei și pentru dezvoltarea lor profesională [58].

Consolidarea ulterioară a organizării atelierului a rezultat din evaluarea cantitativă, care a demonstrat descreștere semnificativă în percepția dificultăților în materie de măsuri generale, la fel ca și în materia de măsuri specifice – în percepția dificultăților de integrare a coregrafiei în instituții și de adaptare a acestora la sistemul educațional. O tendință de descreștere a fost observată în percepția dificultăților profesionale, dar care nu au atins semnificație.

Importanța organizării atelierelor specifice derivă din studiile precedente, care au demonstrat că atelierelor cu focare diferențiate satisfac nevoile profesionale ale cadrelor didactice în primul an de activitate într-o măsură mai mare decât atelierelor generale [5].

*diferență semnificativă

Fig.14. Media diferențelor în percepția dificultăților la etapa inițială și cea finală ale atelierului inductiv

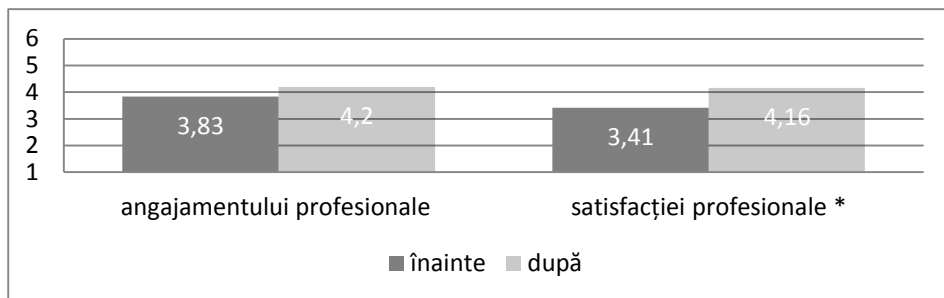
Profesorii s-au referit la atelier și în cadrul întrebărilor de tip deschis.

Percepția contribuției la aspectul profesional: „Atelierul m-a ajutat să trasez cazuri cu copii cu dificultăți, să-i înțeleg mai bine și să adopt o abordare educațional-terapeutică care va susține copilul în trecerea peste perioadele dificile”; „Atelierul mi-a inspirat încrederea în forțele mele și mi-a confirmat faptul că toți se confruntă cu aceleași probleme”.

Concluziile cu privire la perceperea participanților a angajamentului și satisfacției profesionale reflectă o creștere diferențială care a avut loc în etapa inductivă.

În timp ce satisfacția a înregistrat o creștere semnificativă, în ce privește angajamentul s-a constatat o tendință nesemnificativă de creștere. Se poate presupune că lipsa de semnificație se datorează unui angajament de predare care se limitează la termen scurt – distincție specificată în studiile anterioare [3].

Cu toate acestea, creșterea semnificativă a satisfacției face loc de optimism cu privire la viitorul lor ca profesori, în lumina faptului că studiile anterioare au stabilit că nivelul de satisfacție este o modalitate importantă de măsurare a dorinței unui profesor de a continua să activeze în această calitate [39], precum și că atelierul este un factor semnificativ în actul de socializare a profesiei didactice [3].

*diferență semnificativă

Fig.15. Media de percepție a angajamentului și a satisfacției profesionale „înainte” și „după”

Consolidarea ulterioară a metodologiei s-a realizat prin revizuire, care a indicat că procesul *reflecției colaborative* în cadrul atelierului a facilitat dispersarea stresului în rândul participanților la atelier, a contribuit la diminuarea frustrărilor și fricilor care blocau emoțional abilitățile acestora de a depăși individual dificultățile. Discursul în grup în cadrul atelierului nu a fost unul critic. Întrebările participanților reflectau dorința de a înțelege situația în profunzime, iar propunerile acestora atestau încrederea în posibilitățile de depășire a problemelor și a dificultăților întâlnite. De asemenea, activitatea planificată și organizată prin reflecția colaborativă a ajutat participanții să-și îmbunătățească abilitățile analitice și să clarifice problema în scopul de a schimba modalitățile de activitate în domeniu [45, 57, 58, 66].

În concluzie putem afirma că scopul atelierului a fost de a susține profesorii debutanți în depășirea dificultăților în predare și în sporirea angajamentului și satisfacției profesionale întru facilitarea procesului de socializare a acestora în sistemul de învățământ. Aceasta se realizează ca o continuitate a studiilor ce atestă că primul an de activitate a unui profesor este unul semnificativ, an în care acesta întâlnește probleme și neclarități, experimentează un proces de socializare în profesie și se transformă din cadru de formare în cadru profesional [6, 66].

Rezultatele cantitative denotă că majoritatea obiectivelor atelierului au fost atinse, și că schimbările obținute pe parcursul activității ce au avut loc pe tot parcursul activității atelierului sunt în majoritate semnificative din punct de vedere statistic, în pofida numărului mic de participanți (12). Analiză calitativă a rezultatelor, cu aplicarea

metodologiei reflecției colaborative eficientizează procesul prin care au trecut participanții și oferă o perspectivă asupra finalităților cercetării cantitative. Modelul psihopedagogic și sociocultural de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesionale a cadrelor didactice de coregrafie, participante la atelierul inductiv, combină trei abordări pedagogice pe bază empirică: 1) *atelierulul specific* – pentru profesorii dintr-o singură disciplină; utilizarea; 2) *reflecția colaborativă* ca metodă de confruntare a dificultăților în activitatea didactică; 3) *consilierea profesională* – oferită de un expert în psihopedagogie.

Așadar, Modelul psihopedagogic și sociocultural de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesionale a cadrelor didactice de coregrafie este validat experimental, dar și experiențial. Rezultatele obținute în urma realizării experimentului pedagogic confirmă valoarea teoretică și praxiologică a acestei abordări.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Concluziile cercetării pot fi rezumate în următoarele teze:

1. Abordările teoretice ale angajamentului și ale satisfacției profesionale a cadrelor didactice demonstrează că angajamentul profesional al acestora exprimă o conexiune psihologică sau o identificare a persoanei în raport cu trei aspecte: profesia didactică; structura organizațională în care activează aceasta; audiența, sau elevii cu care aceasta lucrează. Mai mult ca atât, s-a demonstrat că profesorii care posedă un nivel mai înalt al angajamentului au conexiuni psihologice mai puternice cu unul sau mai multe din aceste trei aspecte. Satisfacția profesională semnifică o evaluare pozitivă a unei persoane cu privire la profesia și la locul său de muncă. Această evaluare este una dinamică și poate suferi schimbări la locul de muncă în raport cu diverse cerințe. Nivelul satisfacției profesionale a profesorilor reprezintă, de asemenea, o măsură predictivă pentru nivelul angajamentului profesional în continuarea activității didactice a profesorilor.
2. Identificarea și argumentarea condițiilor socioculturale de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesionale a cadrelor didactice de coregrafie a constituit demersul sociocultural privind elaborarea Modelului de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesionale a acestora:
 - Existența unei deosebiri majore între importanța profesiei didactice și statutul profesorului și atractivitatea acestei profesii pe piața muncii.
 - Motivațiile în alegerea profesiei didactice sunt de trei tipuri: motivații extrinseci, care se referă la aspectele utilitariste ale profesiei didactice; motivații intrinseci, care fac referire la activitatea de predare în sine și la autorealizare, și motivații altruiste, care se referă la valoarea predării, în special la dorința de a oferi ceva elevilor. Motivațiile dominante în rândul celor care aleg profesia didactică sunt cele intrinseci și altruiste.
 - Caracteristicile societății national-religioase din Israel, comunitatea din care fac parte acești profesori, promotori ai legilor Halacha, dar care sunt de asemenea deschiși spre modernitate.
3. Identificarea și argumentarea condițiilor pedagogice de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesionale a cadrelor didactice de coregrafie a constituit demersul pedagogic privind elaborarea Modelului de dezvoltare a

angajamentului și satisfacției profesionale a acestora:

- Dificultățile întâlnite în procesul de adaptare a profesorilor debutanți la noul loc de muncă datorat noilor cerințe, problemelor de ordin personal și ecologic, precum și lipsa unui suport și a unei susțineri suficiente.
 - Structura ierarhică a disciplinelor pedagogice, fundamentată pe abordări pozitiviste, în care științele exacte sunt plasate superior celor umanistice.
 - Învățământul general-religios, structură independentă din cadrul sistemului de învățământ național din Israel, care combină un mod de viață religios cu cultura modernă vestică. Totuși, se întâlnesc diverse provocări în integrarea artelor în cadrul disciplinelor învățământului general-religios, în special în cazul coregrafiei, datorate aspirației de a preda artele în spiritul Halacha. Provocarea unică de a integra dansul în cadrul învățământului general-religios rezidă în posibilitatea îmbinării corpului și a spiritului uman întru transmiterea trăirilor și sentimentelor interne, respectând tradițiile și valorile religioase evreiești, în care corpul, în special corpul femeiesc, trebuie să denote modestie, demnitate și splendoare.
4. Contribuția artei coregrafice la dezvoltarea elevilor din perspectiva a trei dimensiuni – emoțională, fizică și cognitivă. Or, coregrafia dezvoltă, printre altele, inteligențele kinestetică, spațială, muzicală, interpersonală și intrapersonală, astfel, consolidându-le nu doar în domeniul artelor, dar și în alte discipline.
5. Aspectele ce au contribuit la dezvoltarea angajamentului și satisfacției profesionale a eșantionului de cercetare sunt atât universale, cât și unice.
- *Universalitate* – percepțiile respondenților coincid cu cele ale cadrelor didactice din diferite țări și din diferite discipline în probleme ce țin de activitatea didactică, precum și de motivațiile pentru alegerea acestei profesii. Acest fenomen se prezintă indiferent de unicitatea acestora – socială, culturală și pedagogică. Aceasta semnifică că, în pofida unicității acestor profesori, s-ar părea că toți cei care aleg profesia didactică prezintă caracteristici comune și universale.
 - *Unicitate* – unicitatea populației cercetate, atât socioculturală, cât și pedagogică, se reflectă și în factorii care contribuie la satisfacția lor profesională. Se pare că aprofundarea valorilor religioase prin intermediul dansului influențează pozitiv satisfacția obținută din activitatea profesională. Acest lucru atestă că profesorii promovează o cultură coregrafică unică, care se potrivește cu valorile populației din care fac parte, ceea ce permite dezvoltarea unei arte coregrafice profesioniste în spiritul Halacha. Mai mult ca atât, există o concordanță între obiectivele educaționale ale învățământului general-religios pentru instruirea artelor și între percepțiile profesorilor de dans, care ar putea consolida poziția artei coregrafice în cadrul învățământului general-religios.
6. Modelul psihopedagogic și sociocultural de dezvoltare a angajamentului și a satisfacției profesionale a profesorilor de coregrafie a fost realizat cu scopul de a dezvolta aceste abilități la profesorii debutanți. Modelul combină trei elemente-cheie: 1) *atelierul specific* – pentru profesorii debutanți dintr-o singură disciplină;

2) *reflecția colaborativă* – utilizată în calitate de metodă de depășire a dificultăților; 3) *consilierea profesională* – oferită de către un expert în pedagogie și în disciplina predată.

7. Rezultatele statistice denotă că obiectivele cercetării au fost realizate, ceea ce validează Modelul psihopedagogic și sociocultural de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesionale a profesorilor de coregrafie. Astfel, am constatat:

- o descreștere semnificativă în indexul general al dificultăților;
- o creștere semnificativă a percepției satisfacției din activitatea de predare;
- o tendință de creștere a percepției angajamentului în activitatea de predare.

Analiza calitativă a raporturilor participanților indică la faptul că implementarea Modelului psihopedagogic și sociocultural de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesionale a profesorilor de coregrafie:

- a oferit oportunitatea de a ne concentra pe probleme comune;
- a consolidat acele aspecte care s-au dovedit a fi predictorii pentru angajamentul și satisfacția profesională în rândul acestei populații;
- a permis soluționarea problemelor apărute în domeniu într-o modalitate organizată cu utilizarea reflecției colaborative.

În plus, măsurătorile cantitative au indicat faptul că consilierul atelierului a fost perceput de către participanții la atelier ca fiind cel mai important factor de sprijin încă de la deschiderea workshop-ului, percepție care a atins efectul de plafon și nu s-au schimbat de-a lungul anului. Susținerea acestui lucru prin constatări calitative a indicat că consilierul atelierului a creat starea emoțională a profesorilor și a consolidat încrederea participanților în capacitatea lor de a face față dificultăților.

8. Valorile științifice produse în urma aplicării Modelului psihopedagogic și sociocultural de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesionale a profesorilor de coregrafie dezvoltă teoria și practica educațională, și anume: ghidarea în cariera pedagogică din tripla perspectivă (extrinsecă, intrinsecă, altruistă); valorificarea poliaspectuală a motivației pentru profesia de cadru didactic; realizarea conexiunii dintre condițiile socioculturale și cele pedagogice privind angajamentul și satisfacția profesională; introducerea conceptului de predictor al angajamentului și satisfacției profesionale etc.
9. Așadar, în cercetare a fost soluționată problema privind existența contradicției dintre nivelul actual al angajamentului și satisfacției profesionale a profesorilor de coregrafie și nivelul așteptat prin fundamentarea și aplicarea Modelului psihopedagogic și sociocultural, axat pe principiile universalității și unicității fenomenului și realizat prin punerea în funcție a unui atelier științific de formare profesională de coregrafie; prin utilizarea reflecției colaborative; prin consilierea profesională și prin ghidarea contună în cariera didactică.

Limitări ale cercetării și recomandări:

1. Cercetarea de față a avut ca subiect de studiu cadrele didactice de coregrafie din cadrul unui singur colegiu. Aceasta este o limitare a investigației. Astfel, se recomandă încadrarea profesorilor de alte discipline și din alte colegii în procesul de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesionale.
2. Numărul participanților la atelier este mic (12), și reprezentanții fac toți parte din aceeași disciplină, ceea ce reprezintă cea de-a doua limitare. Astfel, se recomandă cercetări adiționale în alte discipline pe eșantioane mai largi.
3. O altă recomandare ar fi realizarea investigației pe o perioadă mai lungă de timp pentru a analiza evoluția fenomenelor studiate în plan diacronic.
4. A valorifica subiectul dansului în curriculum pentru toate vârstele de către responsabili de politici educaționale. Având în vedere rezultatele cercetării se recomandă ca profesorii de dans să perceapă subiectul artei dansului ca instrument care să permită elevilor să-și dezvolte o varietate de inteligențe, printre care cele: fizice, personale și interpersonale.
5. Dimensiunile profesionale ca parte a politicilor instituționale și a strategiilor didactice reprezintă un ansamblu de valori care pot fi promovate de Ministerul Educației.
6. A extinde experiența practică atât la etapa de formare inițială a cadrelor didactice, cât și la etapa formării profesionale continuă.
7. Crearea atelierelor inductive în cadrul Modelului psihopedagogic și sociocultural de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesionale a profesorilor de coregrafie, cu participarea cadrelor didactice de discipline specifice și utilizarea metodei reflecției colaborative ghidate de un consilier expert din domeniu pe diferite segmente și discipline a eficientizat dezvoltarea angajamentului și satisfacției profesionale a profesorilor de coregrafie, precum și a îmbunătățit calitatea predării-învățării coregrafiei.
8. Efectuarea studiilor suplimentare privind contribuția Modelului psihopedagogic și sociocultural de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesionale a profesorilor de coregrafie la descreșterea percepției dificultăților și la consolidarea angajamentului și a satisfacției profesionale.
9. Efectuarea studiilor suplimentare în examinarea nivelului de utilizare a metodei reflecției colaborative întru îmbunătățirea calităților de predare.
10. Analiza percepțiilor profesorilor de coregrafie din alte segmente de populație din Israel în raport cu eșantionul nostru de cercetare a permis să identificăm caracteristicile specifice și predictorii angajamentului și a satisfacției profesionale caracteristice și pentru alte segmente de profesori de coregrafie din Israel.
11. Rezultatele cercetării pot fi implementate nu doar la nivel de discipline pedagogice, ci și la nivel de alte discipline predate în varii state, inclusiv în Republica Moldova.

BIBLIOGRAFIE

1. Acciu V. *Proiectarea curriculumului educației coregrafice a elevilor claselor primare*: Teză de doctor în pedagogie, 1998.
2. Adler S. *Creation and Art in the Religious-General School*. In: Circular of the Director of Religious Education: Art and Creation Sheet, 2007, vol.3-4, p.7-11 [In Hebrew].
3. Arends R.I, Rigazio-Digilio A.J. *Beginning Teacher Induction: Research and Examples of Contemporary Practices*. A Paper presented at the Annual Meeting of the Japan-United States Teacher Education Consortium (JUSTEC) (July 2000). <http://eric.ed.gov/?id=ED450074>
4. Arnon R., Frenkel P., Rubin I. "Me? A Teacher?! Considerations Concerning the Choice of Teaching as a Profession. In: Dapim: Journal for Studies and Research in Education, 2015, no.59, p.17-44 [In Hebrew].
5. Arviv Elyashiv R., Lederer D. *Induction Workshop: Mixed or Targeted?* In: Dapim: Journal for Studies and Research in Education, 2011, no.52, p.46-71 [In Hebrew].
6. Arviv Elyashiv R., Zimmerman V. *Which Teachers are Liable to Drop Out? Demographic, Occupational, and Institutional Characteristics of Teaching Drop-Outs*. In: Dapim: Journal for Studies and Research in Education. 2015, no.59, p.175-206 [In Hebrew].
7. Brinson P. *Dance as Education: Towards a National Dance Culture*. Qiryat Bialik: Ach, 1993 [In Hebrew].
8. Buraga (Nastaușeva) N. *Роль личностных ресурсов в поддержании увлеченности работой у педагогов*: Диссертация на соискание ученой степени доктора психологии, 2016.
9. Buraga N. *Personal resources and work engagement of teachers*. In: Proceedings the first international conference on development of education and psychological science in Eurasia. Vienna, 2015, p.41-46.
10. Buraga N. *Subjective vitality and optimism among work engaged teachers*. In: European Journal of Education and Applied Psychology. Vienna, 2016, no.2, p.70-72.
11. Callo T. *Configurații ale educației totale*. Chișinău: CEP USM, 2007. 116 p.
12. Callo T. *O pedagogie a integralității: teorie și practică*. Chișinău: CEP USM, 2007, 171 p.
13. Chan K. *In-Service Teachers' Motives and Commitment*. In: Hong Kong Teachers' Centre Journal, 2006, vol.5, p.112-128.
14. Chan K. *Teacher Professional Development: In-Service Teachers' Motives, Perceptions and Concerns about Teaching*. In: Hong Kong Teachers' Centre Journal. 2004, vol.3, p.56-71.
15. Choi P.L., Tang S.Y.F. *Satisfied and Dissatisfied Commitment: Teachers in Three Generations*. In: Australian Journal of Teacher Education. 2011, vol.36, no.7, p.45-75.
16. Cojocaru V.Gh. *Semnificațiile competenței și performanței în actualitate*. În: Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului. Materialele Conferinței de totalizare a muncii științifice și științifico-didactice a

- corpului profesoral didactic al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” pentru anul 2012, vol.I. Chișinău: Centrul Editorial-Poligrafic al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”, 2013.
17. Cojocaru V.Gh., Cojocaru V., Postica A. *Diagnosticarea pedagogică din perspectiva calității educației*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2011. 192 p.
 18. Coroliova El., Aga N. *Baletul moldovenesc: actori, roluri, spectacole*. Enciclopedie. Chișinău: Biblioteca Științifică Centrală, 2015. 303 p.
 19. Dagan M. *The Development of the General-Religious Education*. In: The Religious Zionist Education in the Test of Time and Age. 2006, Ministry of Defense and the Lifshitz College [In Hebrew].
 20. Dandara O. *Contextul sociocultural al evoluției conceptului de ghidare/proiectare a carierei*. În: Revista „Studia Universitatis Moldaviae”, Seria „Științe ale Educației”, Categoria C (Chișinău), 2012, nr.9(59), p.5-14.
 21. Dandara O. *Ghidarea și proiectarea carierei în contextul educației permanente*. Chișinău: CEP USM, 2012. 230 p.
 22. Dandara O. *Rolul mediului social și al particularităților individuale asupra opțiunii profesionale și evoluției în carieră*. În: Revista de teorie și practică educațională „Didactica PRO...” (Chișinău), 2013, nr.5-6, p.13-19.
 23. Day C., Elliot B., Kington A. *Reform, Standards and Teacher Identity: Challenges of Sustaining Commitment*. In: Teaching and Teacher Education, 2005, vol.21, p.563-577.
 24. Dewey J. *How We Think: A Restatement of the Relation of Reflective Thinking to the Educative Process*. Chicago, D.C.: Heath, 1934.
 25. Feiman-Nemser S. *Helping Novices to Teach*. In: Journal of Teacher Education, 2001, vol.52, no.1, p.17-30.
 26. Frugel S., Barhana-Lurand D., Levi-Keren M., Barkai S. *New Horizons or Darkened Horizons? On the Importance of Arts Education. A Position Paper*. Institute for Advanced Education, Seminar HaKibbutzim: Tel Aviv, 2012.
 27. Goraș-Postică V. *Un proiect inedit de profesionalizare în domeniul leadership-ului*. În: Didactica PRO, (Chișinău), 2012, nr.1(71), p.35-38.
 28. Goraș-Postică V. *Interculturalitatea ca dimensiune actuală a curriculumului pedagogic universitar*. În: Studia Universitatis, Seria „Științe ale Educației” (Chișinău), 2010, nr.5(35), p.30-36.
 29. Goraș-Postică V., Bezede R. *Leadership educațional. O provocare pentru dezvoltarea profesională a cadrelor didactice*. Chișinău: Centrul Educaționalak PRO DIDACTICA, 2011. 92 p.
 30. Gu Q. *The Role of Relational Resilience in Teachers' Career-long Commitment and Effectiveness*. In: Teachers and Teaching: Theory and Practice, 2014, vol.20, no.5, p.502-529.
 31. Guțu Vl. *Modelul universitar de formare inițială a cadrelor didactice: repere conceptual diagnostice și prospective*, În: Studentul – viitor profesor față în față cu școala. Chișinău: Bons Offices, 2003.
 32. Guțu Vl. ș.a. *Pedagogie*. Chișinău: CEP USM, 2013. 506 p.
 33. Guțu Z. *Educație estetică și educație artistică: concept și metodologie*. Materialele Conferinței științifice internaționale „Învățământul universitar și piața muncii: conexiuni și perspective”, 21 noiembrie, 2014, USM. Chișinău:

CEP USM, 2014, p.101-107.

34. Guțu Z. *Varietatea și structura metodică a lecției de dans popular scenic: abordare metodologică*. În: Revista „Studia Universitatis Moldaviae”, Seria „Științe ale Educației” (Chișinău), 2013, nr.5(65), p.154-156.
35. Hanna J.L. *A Nonverbal Language for Imagining and Learning: Dance Education in K–12 Curriculum*. In: Educational Researcher, 2008, vol.37, no.8, p.491-506.
36. Hanna J.L. *Dancing to Learn: The Brain's Cognition, Emotion and Movement*. Lanham MD: Rowman & Littlefield, 2015.
37. Hermann T., Be'ery G., Heller E., Cohen C., Leberl Y., Mozes H., Neuman K. *The National-Religious Sector in Israel 2014*, Jerusalem: Israel Democracy Institute, 2015 [In Hebrew].
38. Ingersoll R.M. *A Different Approach to Solving the Teacher Shortage Problem*. In: Teaching Quality Policy Briefs. 2001, Accessed February 2014 http://depts.washington.edu/ctpmail/PDFs/Brief_three.pdf
39. Johnson S.M., Birkeland S.E. *Pursuing a "Sense of Success": New Teachers Explain their Career Decisions*. In: American Educational Research Journal, 2003, vol.40, no.3, p.581-617.
40. Katzir Y., Sagee R., Gilat Y. *Choosing the Teaching Profession: Types of Decision Makers and the Connection to their Positions Towards Teaching*. In: Dapim: Journal for Studies and Research in Education, 2004, vol.38, p.10-29 [In Hebrew].
41. Kfir D., Avdor S., Reingold R. *Initial Training and Professional Development of Teachers – a Sequential and Prolonged Process*. In: Research Report no.1, 2006, Mofet, Inter-Collegial Research Authority, Research Fellows Network [In Hebrew].
42. Kraus R., Hilsendager S.C., Dixon B. *History of the Dance in Art and Education*. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice Hall, 1991.
43. Lortie D.C. *Schoolteacher: A Sociological Study*. Chicago: University of Chicago Press, 1975.
44. Maslovaty N., Gaziel H. *The Teachers in Religious-General Education: Background, Activities, Areas of Interest and Satisfaction, Various Components of the Teacher's Work*. Ramat-Gan: Bar-Ilan University, 1997 [In Hebrew].
45. May N., Reingold R., Grisero G., Levi T. *Constructing Professional Circle of Knowledge among Special-Education Teachers*. In: ISEI: Issues in Special Education & Inclusion, 2011, vol.26, no.2, p.35-56 [In Hebrew].
46. Oplatka Y. *Foundations of the Administration of Education – Leadership and Management in an Educational Organization*. Haifa: Pardes, 2010 [In Hebrew].
47. Perlshtein T. *A Connection of Upper and Lower Spheres: Perceptions and Positions of Observant Dance Teachers towards the Teaching of the Art of Dance to Pupils in Religious-General Education*. In: Dance Now, 2014, no.26, p.80-91.
48. Perlshtein T., *Choosing the teaching profession among dance students*. În: Revista „Studia Universitatis Moldaviae”, Seria „Științe ale Educației”, Categorie C, Chișinău: CEP USM, 2014, nr.9(79), p.213-220.
49. Perlshtein T., *Dancing their Identity: Observant Female Dance Teachers*

- Shaping a New Path in Education*. In: Israel Affairs, 2016.
50. Perlshtein T., *The contribution of the intervention plan in an induction workshop for observant dance teachers to increasing the levels of professional commitment and satisfaction*. În: Revista „Studia Universitatis Moldaviae”, Seria „Științe ale Educației”, Categoria B, Chișinău: CEP USM, 2015, nr.9(89), p.138-146.
 51. Perlshtein T., *"To grow and develop as a human being": perceptions and positions of dance teachers towards the contribution of dance education to pupils as part of the formal curriculum at school*. În: Revista „Studia Universitatis Moldaviae”, Seria „Științe ale Educației”, Categoria C, Chișinău: CEP USM, 2014, nr.9(79), p.208-212.
 52. Pink D.H. *Drive: The Surprising Truth about What Motivates Us*. New York: Riverhead Books, 2011.
 53. Reyes P. *Organizational Commitment of Teachers*. In: P. Reyes (Ed.) *Teachers and Their Workplace: Commitment, Performance and Productivity*. California: Sage Publications, Inc. 1990.
 54. Rich Y., Illouz S. *Research Report: Positions of Teaching Students in Institutes for Training Religious Teachers*. Ramat-Gan: Bar-Ilan University, 1999 [In Hebrew].
 55. Sagee R. *Coping Resources of the Educational-Counselor: Modes of Existence (MoE) and Sense of Coherence as Basic Determinants of Burnout, Satisfaction and Commitment*: Doctor of Philosophy Thesis. Bar-Ilan University: Ramat-Gan, 1998 [In Hebrew].
 56. Sagee R., Regev H. *Difficulties of the Beginner Teacher: the Sense of Shock as Predictive of Discontent from Teaching*. In: Dapim: Journal for Studies and Research in Education, 2002, no.34, p.10-45 [In Hebrew].
 57. Schön D.A. *Coaching Reflective Teaching*. In: P.P. Grimmett & G.L.Erickson (Eds.) *Reflection in Teacher Education*. New York & London: Teachers College, 1998, p.19-30.
 58. Silberstein M. *Reflective Counseling – How?* In: *Studies in our Legacy*, 2004, no.2-3, p.303-318 [In Hebrew].
 59. Silistraru N. *Etnopedagogie*. Chișinău: CEP, USM, 2003, 268 p.
 60. Singh K., Billingsley B.S. *Professional Support and its Effects on Teachers' Commitment*. In: *Journal of Educational Research*, 1996, vol.91, no.4, p.229-239.
 61. Smith T.M., Ingersoll R.M. *What are the Effects of Induction and Mentoring on Beginning Teacher Turnover?* In: *American Educational Research Journal*, 2004, vol.41, no.3, p.681-714.
 62. Tembrioti L., Tsangaridou N. *Reflective Practice in Dance: A Review of the Literature*. In: *Research in Dance Education*, 2014, vol.15, no.1, p.4-22.
 63. Van Den Berg R. *Teacher's Meanings regarding Educational Practice*, In: *Review of Educational Research*. 2002, vol.72, p.577-625.
 64. Volanski A. *Lack of Demand for the Teaching Profession in Israel – from Crisis to Challenge. International Trends and Implications for Israel*. In: Schatz-Oppenheimer O., Maskit D. & Zilbershtrum S. (Eds.) *To be a Teacher – Down the Path of Entering Teaching*. Tel-Aviv: Mofet Institute, 2011, p.23-54 [In Hebrew].
 65. Vonk J.H.C. *Conceptualizing Novice Teachers' Professional Development: A*

- Base for Supervisory Interventions*. In: Annual Meeting of the American Educational Research Association. San Francisco CA, 1995.
66. Zilbershturm S. *The Stage of Entering Teaching – in Light of Theory and Research*". In: Shimoni S. & Avidav-Unger A. On the Continuance: Training, Induction and Professional Development of Teachers – Policy, Theory and Practice, The Ministry of Education & Mofet Institute: Tel-Aviv, 2013, p.101-131 [In Hebrew].

ADNOTARE

Tema: Condiții psihopedagogice și socioculturale în dezvoltarea angajamentului și satisfacției profesionale ale profesorilor de coregrafie.

Structura tezei: teza este structurată în: introducere, 3 capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie (232 surse), adnotare în română, rusă și engleză, 151 pagini de text de bază, 4 tabele, 18 figuri, 12 anexe, lista abrevierilor. Rezultatele cercetării sunt reflectate în 6 publicații științifice și prin participarea la două conferințe științifice internaționale.

Cuvinte-cheie: dans, educație, profesor de coregrafie, religios, instruire, angajament și satisfacție profesională, predictor, chestionar, reflecție colaborativă, program de intervenție, atelier inductiv, profesor debutant.

Domeniul de studiu: Teoria generală a educației.

Scopul cercetării constă în: identificarea și valorificarea condițiilor psihopedagogice și socioculturale ale angajamentului și satisfacției profesionale a profesorilor de coregrafie.

Obiectivele cercetării: analiza abordărilor teoretice privind angajamentul și satisfacția profesională; examinarea aspectelor socioculturale și pedagogice ca predictori ai angajamentului și satisfacției profesionale a profesorilor de coregrafie; elaborarea unui instrument de cercetare pentru examinarea percepției profesorilor de coregrafie; identificarea aspectelor ce contribuie la angajamentul și satisfacția profesională a profesorilor de coregrafie; elaborarea unui model de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesorilor de coregrafie; validarea experimentală a modelului de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesionale.

Noutatea și originalitatea științifică a cercetării realizate rezidă în: identificarea și fundamentarea condițiilor socioculturale de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesionale a cadrelor didactice de coregrafie: particularitățile și caracteristicile comunității național-religioase; suportul agenților de socializare; motivația pentru alegerea profesiei; statutul profesiei pedagogice în societate; identificarea și valorificarea condițiilor pedagogice de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesionale a cadrelor didactice de coregrafie: instrumente pedagogice și metodologice de intervenție educațională, potențialul și statutul artei coregrafice, predictori ai angajamentului și satisfacției profesionale; elaborarea unui Model psihopedagogic și sociocultural de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesionale a cadrelor didactice de coregrafie structurat pe două dimensiuni interconexe – socioculturală și educațională – și constituit dintr-un ansamblu de componente cu statut și funcții specifice în cadrul educațional; elaborarea unui demers metodologic de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesionale, axat pe trei elemente-cheie: atelierul specific de formare, reflecția colaborativă și consilierea profesională.

Problema științifică rezidă în dinamizarea disparității contradicțiilor dintre nivelul existent al angajamentului și satisfacției profesionale a profesorilor de coregrafie și nivelul așteptat ca rezultat al implementării A.R.C.C (Atelierul specific/Reflecție colaborativă/Consiliere profesională), privind dezvoltarea angajamentului și satisfacției profesionale și depășirea dificultăților în predare a profesorilor de coregrafie.

Semnificația teoretică a cercetării: 1. Conceptualizarea dezvoltării angajamentului și satisfacției profesionale a cadrelor didactice de coregrafie: ghidarea în carieră din triplă perspectivă: extrinsecă, intrinsecă și altruistă; promovarea universalității și unicității; valorificarea plurispectuală a motivației pentru profesia de cadru didactic în coregrafie: aspectul artistic și estetic, aspectul cultural și social, aspectul educațional și personal; realizarea conexiunii psihologice și educaționale dintre percepția cadrelor didactice a angajamentului și satisfacției profesionale și problemele de predare a coregrafiei în instituțiile de învățământ; indentificarea condițiilor socio-culturale și pedagogice ale angajamentului și satisfacției profesionale ale cadrelor didactice de coregrafie. 2. Modelizarea teoretică a dezvoltării angajamentului și satisfacției profesionale ale cadrelor didactice de coregrafie axată pe: valorificarea dimensiunii socio-culturale și educaționale; valorificarea clusterelor motivațional, ecologic și cognitiv; realizarea universalității și unicității fenomenului de angajament și satisfacție profesională. 3. Fundamentarea unui cadru metodologic de dezvoltare a angajamentului și satisfacției profesionale ale cadrelor didactice de coregrafie prin: punerea în aplicare a unui atelier specific de formare, prin utilizarea reflecției colaborative și a consilierii profesionale și a ghidării continue în carieră. 4. Definirea conceptului de predictori ai angajamentului și satisfacției profesionale: grupul motivațional, grupul ecologic, grupul cognitiv.

Valoarea aplicativă a cercetării: amplificarea cunoștințelor și a perspectivelor factorilor de decizie în domeniul politicilor educaționale în învățământul general-religios, ceea ce va contribui la reliefarea importanței intergrării coregrafiei ca disciplină în școli; informarea profesorilor cu privire la diverse aspecte ale dezvoltării angajamentului și satisfacției profesionale, atât în instituții educaționale, cât și ca parte a studiilor avansate organizate de către Ministerul Educației; adaptarea și ameliorarea programelor de formare pentru studenții cu profil pedagogic din instituțiile de învățământ superior în conformitate cu rezultatele cercetării estimând angajamentul și satisfacția profesională; organizarea atelierelor inductive bazate pe modelul A.R.C.C., cu participarea profesorilor debutanți dintr-o singură disciplină, cu utilizarea metodei reflecției colaborative și a consilierii de către un consilier-expert în această disciplină; efectuarea cercetărilor suplimentare întru posibilităților de aplicare a acestui model la alte discipline; efectuarea cercetărilor suplimentare axate pe compararea percepțiilor profesorilor de coregrafie secular cu ale eșanionului implicat în cercetarea curentă.

АННОТАЦИЯ

Автор: Перлштейн Талия

Тема: Психолого-педагогические и социально-культурные условия развития профессиональной приверженности и удовлетворенности преподавателей хореографии.

Структура диссертации: диссертация состоит из введения, 3 глав, общих выводов и рекомендаций, библиографии (232 источников), аннотации на румынском, русском и английском языках, 151 страниц основного текста, 4 таблицы, 18 рисунков, 12 приложений, списка сокращений. Результаты исследования отражены в 6 научных публикациях и материалах, представленных на двух международных научных конференциях.

Ключевые слова: профессиональная приверженность, профессиональная удовлетворенность/увлеченность, хореография, психолого-педагогические условия, социально-культурные условия, педагогическая модель, управление карьерой, педагогическое консультирование, рефлексивное сотрудничество.

Область исследования: Общая теория воспитания.

Целью исследования: Разработка и обоснование психолого-педагогических и социально-культурных условий развития профессиональной приверженности/увлеченности и удовлетворенности ею преподавателей хореографии.

Задачи исследования: анализ теоретических подходов, концепций профессиональной приверженности и удовлетворенности; изучение социально-культурных и педагогических особенностей в качестве предикторов профессиональной приверженности и удовлетворенности преподавателей хореографии; выявление аспектов, способствующих профессиональной приверженности и удовлетворенности учителей танца; разработка модели развития приверженности и удовлетворенности преподавателей хореографии.

Научная новизна и оригинальность исследования заключаются в определении и обосновании: социально-культурных условий развития профессиональной приверженности/увлеченности и удовлетворенности преподавателей хореографии: особенностей и характеристики национально-религиозных сообществ, особенностей социальной поддержки; определении и обосновании педагогических условий развития профессиональной приверженности/увлеченности и удовлетворенности у преподавателей хореографии: педагогического и методологического инструментария, статуса и формирующего потенциала хореографического искусства; разработке педагогической и социальной модели развития профессиональной приверженности/увлеченности и удовлетворенности у преподавателей хореографии, а также соответствующей методики, основанной на трех элементах: специальная лаборатория, совместная рефлексия, педагогическое консультирование.

Научная проблема заключается в разрешении противоречия между различным уровнем приверженности и удовлетворенности профессией и желаемым уровнем посредством разработки и внедрения педагогической и социально-культурной модели развития профессиональной приверженности/увлеченности и удовлетворенности у преподавателей хореографии.

Теоретическая значимость исследования: 1. Разработка концепции развития профессиональной приверженности/увлеченности и удовлетворенности у преподавателей хореографии: ориентация в карьере в контексте трех перспектив: внешней, внутренней и альтруистской; продвижение принципа единства и универсальности; продвижение принципа полиаспектуальности мотивации для преподавателей хореографии; реализации взаимосвязи психологического и педагогического аспектов в восприятии приверженности и удовлетворенности профессией, а также реализация взаимосвязи социально-культурных и педагогических условий, определяющих профессиональную приверженность/увлеченность и удовлетворенность. 2. Теоретическое моделирование профессиональной приверженности/увлеченности и удовлетворенности у преподавателей хореографии. 3. Обоснование методологии развития профессиональной приверженности/увлеченности и удовлетворенности у преподавателей хореографии.

Практическая значимость исследования заключается в следующем: развитие образовательных политик проводимых в Израиле посредством продвижения хореографического воспитания и включения «хореографии» в учебные планы; информирование учителей о возможностях и способах развития профессиональной приверженности/увлеченности и удовлетворенности; усовершенствование программ по подготовке преподавателей, включая преподавателей хореографии; организация курсов повышения квалификации учителей, которые преподают данную дисциплину.

ANNOTATION

Author: Perlshtein Talia

Theme: Psycho-Pedagogical and Socio-Cultural Conditions for Developing Professional Commitment and Satisfaction of Dance Teachers

Thesis Structure: introduction, 3 chapters, general conclusions and recommendations, bibliography (232 sources), 151 pages of the basic text, 4 tables, 18 figures, 12 appendix, annotation (in Romanian, Russian and English), the list of abbreviations. The obtained results are published in 6 scientific works, 1 paper at international conference.

Key words: dance, education, professor of choreography, religious instruction, commitment and job satisfaction predictor questionnaire reflection collaborative intervention program, workshop inductive rookie teacher.

The field of the research: General Theory of Education.

The goal of the research: Identification and valorification of the pedagogical and social-cultural conditions for developing the professional commitment and satisfaction of dance teachers in Israel.

The objectives of the research: analysis of theoretical approaches to the concepts of professional commitment and satisfaction; examination of the social-cultural and pedagogical aspects as predictors of the professional commitment and satisfaction of the dance teachers; constructing a research tool for examining the perceptions of observant dance teachers; identification of the aspects contributing to professional commitment and satisfaction of dance teachers; designing a model for developing professional commitment and satisfaction; experimental validation of a model for developing professional commitment and satisfaction.

Objectives of the research: analysis of theoretical approaches of professional commitment and satisfaction of dance teachers; analysis of sociocultural and educational aspects as predictors for professional commitment and satisfaction of dance teachers; identification of the pedagogical, psychological and sociocultural conditions for developing professional commitment and satisfaction; drafting of a sociocultural and pedagogical Model for developing professional commitment and satisfaction of dance teachers. experimental validation of the sociocultural and pedagogical Model for developing professional commitment and satisfaction of dance teachers.

The scientific novelty and the originality of the research: identification and fundamenting of the the socio-cultural conditions for developing professional commitment and satisfaction of dance teachers: peculiarities and characteristics of the national religious community; the support from the socialization agents; motivations for choosing the profession; the phenomenon of professional drop-out; Identification and valorification of the pedagogical conditions of developing professional commitment and satisfaction of dance teachers; pedagogical and methodological instruments of educational intervention, the potential and the status of the art of dance, predictors for professional commitment and satisfaction; designing a pedagogical and socio-cultural model of developing professional commitment and satisfaction of dance teachers structured on two interconnected dimensions-socio-cultural and educational, based on a spectrum of components with specific status and functions; designing a methodology for developing professional commitment and satisfaction D.C.R.C. (Designated workshop, Collaborative Reflection, Counselor), based on three key-elements: designated workshop, collaborative reflection, and professional counselling.

The solved scientific issue lies in diminishing the disparity between the existing and the expected level of professional commitment and satisfaction of dance teachers as a result of the implementation of the sociocultural and pedagogical Model, focused on the principle of uniqueness and universality of this phenomenon, applied by means of implementing a designated workshop, using collaborative reflection, professional counselling and training for the career in the pedagogical profession.

The theoretical significance of the research: 1. Conceptualization of developing professional commitment and satisfaction of dance teachers: career guidance from a triple perspective: extrinsic, intrinsic and altruistic; promoting universality and uniqueness; multispectual valorification of motivation for the teaching profession in the field of dance: the artistic and the aesthetic aspect, the social and cultural aspect, the educational and personal aspect; establishing psychological and educational connections between the perception of professional commitment and satisfaction of dance teachers and problems related to dance instruction in educational institutions; identification of socio-cultural and pedagogical conditions of professional commitment and satisfaction of dance teachers. 2. Theoretical modelling of developing professional commitment and satisfaction of dance teachers based on: valorification of the socio-cultural and educational dimensions; valorification of universality and uniqueness of the phenomenon of professional commitment and satisfaction; valorification of the motivational, ecological and cognitive clusters. 3. Fundamenting a methodological scale of developing professional commitment and satisfaction of dance teachers by: implementing a designated workshop, by using collaborative reflection and professional counselor from the perspective of career guidance. 4. Defining the concept of predictors for professional commitment and satisfaction: the motivational group, the ecological group, the cognitive group.

Practical value of the research: enriching the basis of knowledge and insights of educational policy makers in the religious general education, which will contribute to the discussion when examining the importance of integrating dance as a teaching subject at the schools; cultivating the teacher population on the aspects of the study contributing to professional commitment and satisfaction, both in teaching institutes and as part of advanced studies conducted by the Ministry of Education; adapting and improving training programs for teaching students at the higher education institutes in accordance with the findings of the study predicting professional commitment and satisfaction; conducting induction workshops based on the D.C.R.C. (Designated workshop, Collaborative Reflection, Counselor) model, participated by inductee teachers from one discipline, using the collaborative reflection approach and counseled by an expert counselor from that discipline; conducting a continued study to the current study and examining the degree of use made by the participants of collaborative reflection to improve their teaching; Conducting further research examining the contribution of the model to other disciplines; conducting further study comparing the perceptions of non-observant dance teachers with the teacher population of the current study.

PERLSHTEIN TALIA

**CONDIȚII PSIHOPEDAGOGICE ȘI SOCIOCULTURALE ÎN DEZVOLTAREA
ANGAJAMENTULUI ȘI SATISFACȚIEI PROFESIONALE
A PROFESORILOR DE COREGRAFIE**

Specialitatea 531.01 – Teoria generală a educației

Autoreferatul tezei de doctor în științe pedagogice

Aprobat spre tipar: 01.07.2016
Formatul hîrtiei 60×84 1/16
Hîrtie offset. Tipar offset.

Tiraj 50 exemplare
Coli de tipar: 2,3
Comanda nr.67/16

Centrul Editorial-Poligrafic al Universității de Stat din Moldova
Str.Al.Mateevici, 60, Chișinău, MD-2009